

DARBININKAS

LIV NR. 36 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUZIS - MAY 23, 1969 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Nauja ranka Lisabonoj: reformos taip, revoliucija ne

Apie praeities partijų veiklą kalbama su kartumu

Lisabona.—Sunkios ligos ištiktam ilgamečiui Portugalijos premjerui dr. Antonio de Oliveira Salazar pasitraukus iš politinės arenos, jo vietą prieš 8 mėn. užėmė dr. Marcello Caetano. Nors ir šis esąs konservatyvus tradicionalistas (bent taip jį krikščijai Amerikai liberalai), tačiau jau būtų progos įsitikinti, kad jis žiūri į Portugaliją ir pasaulį atviromis akimis: žino kas dabar ten dedasi ir kokios ūkinės, politinės bei socialinės reformos padarytinės, kad Portugalija "suliberalėtų".

Salazarui, kurs buvo visai užsidaręs, po 35 metų valdymo pasitraukus, naujasis premjeras greit pajuto spaudimą, kad duotų daugiau laisvių. Jo atsakymas yra toks: viskas ateis pamažu evoliucijos keliu. Ikišiol jis vengė užsienio žurnalistų, išskyrus brazilus, bet dažnai ir atvirai kalbėjosi su savo krašto spaudos žmonėmis.

Neseniai pasikė su dr. Caetano susirišė New York Times korespondentui, kuris įteikė savo klausimus raštu ir gavo raštiną atsakymą. Čia labai suglaustai yra tie klausimai ir atsakymai apie tolimą kraštą, apie kurio vidaus ir užsienio politiką dažnai paskleidžiama ir ne teisingų žinių.

Kl. Ką numatote Portugalijoje keisti ir kada tai pasimatys?

Ats. Tęstinumas ir evoliucija vienas kitam neprieštarauja. Evoliucija veikia laiku tekant, gi revoliucija sunaikina viską, neišskyrus nė laiko. Aš nepasirengęs daryti revoliucijos. Visi pakeitimai ateis savo laiku, kai bus aišku, jog jie reikalingi žmonių gerovei. Nemėgstu tuščios žodinės drąsos ir teoretinių reformų, kurių įvykdymas problematiškas.

Kl. Žadėjote spaudos įstatymą. Kaip su juo?

Ats. Jis rengiamas. Po 43 m. cencūros laikas gražinti atsakomybę patiems spaudos žmonėms. Įstatymas turėtų spaudai padėti išgyventi pereinamąjį laikotarpį.

Kl. Ar atsiras vietos politinei opozicijai?

Ats. Formalios politinės partijos Portugalijoje praeity paliko žiaurios padarinius. Nėra garantijos, kad tas pats nepasikartotų, jei jos sugrįžtų. Yra daug būdų opozicijai reikštis ir daryti savo įtaką, mes tik nenorim, kad ji kurstytų aistras ir užsiimtų subversija, ypač tokia,

— Peru-Amerikos santykiai įsitempė iki nutūkimo. Peru hunta pranešė, kad prez. Nixono pasiuntinio gub. Rockefellerio apsilankymas nepageidaujamas. Amerika sulaukė karinę pagalbą, Peru paprašė atsiimti ir karinę misiją, kuri paprastai eina su karine pagalba. Atrodo, kad Washingtonas jau nutraukė ir ūkinę pagalbą. Susipykta dėl Amerikos naftos bendrovės turto nusavinimo ir nesutikimo už jį apmokėti, kadangi esanti susipainiojusi tos bendrovės teisinė padėtis.

— New Yorko meras Lindsay netikėtai vakar surado 80 mil. dol., kurių trūko sekančių metų biudžetui subalansuoti. Dabar jau užteksi pinigų visus patarnavimus esamam lygyje išlaikyti. Reikia tik stebėtis, kaip nerimtai dirbamas toks rimtas darbas, kaip miesto piniginių reikalų tvarkymas. Juk tie pinigai turėjo būti žinomi, bet vietoj to buvo pakeltas didžiausias triukšmas, kad nebus pinigų dabar esantiems tarnyboms išlaikyti. Bibliotekų tarnyba jau buvo susiaurinta.

— Blue Cross mokesčius New Yorke apsidraudusiems prašoma leidimo padidinti, nes mokesčiai už ligonines labai pakilo New Yorko mieste. Prašymas gubernatūrai dar neįteiktas, bet atvirai kalbama, kad pakėlimas gali siekti iki 33 procentų. Tai yra vienas trečdalis dabar mokamos apdraudos. Apie Blue Shield tuo tarpu nekalbama.

Marcello Caetano

— Hanojaus delegacija Paryžiuje atsisakė dabar paleisti S. Vietnamo nelaisvėje esančius Amerikos karius ar duoti jų sąrašus. Tai busi padaryta tik taikos derybas sėkmingai baigus.

— Demokratų partija plačiausiai pradėjo rinkti medžiagą nuomones apie tai, kokių reformų reikia, kad ji taptų plačiųjų masių partija, ypač kad galėtų prisijaukinti jaunąją kartą, ir kaip suriminti ir sudemokratinti prezidentinių kandidatų parinkimą.

— Prieš 20 metų buvo sulaužyta Berlyno blokada. Berlyniečiai ir sąjungininkų kariai tą įvykį kukliai paminėjo Berlyne trumpomis išklimais.

Sirhan B. Sirhan, senatorius R. F. Kennedy žudikas, nuteistas mirti dujų kameroje. Sprendimas bus skundžiamas aukštesniam teismui, prašant bausmę sušvelninti. Nužudytojo brolis sen. Ed. M. Kennedy prašė mirties bausmės netaikyti, bet teisėjas prisidėjo prie juro sprendimo.

— Apollo 11 iššovimui į erdves Saturno raketa vakar jau pastatyta į jai skirtą vietą Floridoje. Naujas skridimas, šį kartą su žmogaus nukėlimu ant mėnulio, numatytas liepos mėnesį.

Prez. Nixon ir Thieu susitinka Pacifike

Washingtonas. — Prez. Nixonas ir P. Vietnamo prez. Thieu susitinka Midway saloje Pacifike birželio 8. Thieu prašė pasimatymo išgirdęs Vietnamo taikos planą, kuriame daug nežinomųjų. Washingtone aiškina, kad nenorima pasunkinti gyvenimo dabartinei Saigono vyriausybei, bet valstybės sekret. W. Rogers dabar būdamas Sai-

gone pasakęs, kad ir numatomi P. Vietname rinkimai, kurie yra taikos plano dalis, yra derybų objektas. Taip kortos ir susimaišė — Saigonas nebėra tikras, katrais pareiškimais yra tikras. Prez. Thieu pareikalavo pasimatymo, kad sužinotų visą tiesą, nes bus tikra nelaimė, jei Paryžiuje būtų pradėta kalbėti skirtingomis kalbomis.

kuri charakteringa komunistų partijai.

Kl. Jūsų pirmtako laikais buvo daug skundų dėl saugumo policijos veiklos. Kaip dabar yra?

Ats. Visos valstybės turi saugumo policiją. Praeities kritišką būdą daug perdėjimų, bet aš padariau viską, kad saugumo policijai būtų pavestos tik tos pareigos, kurios normaliai tokios rūšies policijai priklauso (ir liberalai tvirtina, kad šioj srity jau padarytos didelės reformos).

Kl. Ką pasakytumėt dėl užjūrio žemių?

Ats. Afrikos kontinento pietinio galo ateities negalima įsivaizduoti be rasių bendradarbiavimo. Nelaimė, vadinamasis afrikinis nacionalizmas yra rasistinis. Jis atvirai kalba, kad jo tikslas yra baltųjų sunaikinimas. Pavyzdys buvo belgų Kongo, naujausias pavyzdys yra Ekvatoriaus Gvinėja (dar pernai buvusi Ispanijos kolonija). Taip yra ir tose naujose Afrikos valstybėse, kurios nepriklausomybę gavo be kovos ir piktumo, su buvusių kolonizatorių palaiminimu ir kraičiu.

Todėl mes manome, kad dabartinė mūsų politika yra teisinga, nes ji veda prie daugiarasių bendruomenių ugdymo ir tuo pačiu laiku užtikrina tų teritorijų ūkinį vystymąsi.

Karinė padėtis Portugalijos kolonijose dabar esanti gera. (Angoloje ir Mozambike būna užsienio remiamos partizaninės veiklos, apie kurią dabar jau mažai begirdėti. Mozambike net dalis partizanų vadovybės perėjo į Portugalijos pusę. Red.) Pasitaisiusi ir politinė padėtis. Jo vyriausybė tikisi, kad be kliūčių galės gerinti tų teritorijų politinę, ūkinę ir socialinę padėtį.

Planuota nauja smurto banga JAV

Stockholmas. — Čia vyko prieš Ameriką nukreipta bolševikinė konferencija, ieškodama šūkių ir priemonių dėl nepaprastos veiklos išvystymo Vietnamo karui baigti. Baigti, žinoma, tik vienu būdu — Amerikos pasitraukimu iš Vietnamo be jokių sąlygų.

Būsią bandoma organizuoti Amerikos prekių boikotą, gi pačioje Amerikoje sukelti naują bangą demonstracijų su riaušėmis ir turto naikinimu. Tokią programą dėstė ne kas kitas, kaip tūlas Kolko, besivadinas New Yorko valstijos universiteto profesorium. Kalbėjo ir švedas sociologas Gunnar Myrdal, kurio knygos su pranašystėmis apie Amerikai ateinančius blogus laikus surinko jam jau daug dolerių. Bet jis buvo pats švelniausias iš visų kalbėtojų.

Bet tuo pat laiku visos Amerikos Naujosios Kairės apaštalu laikomas senukas Marcuse, profesorius Kalifornijos universitete, visą tą Stockholmo planuojamą programą pasmerkė, nes pradėjo skelbti, kad nė viena pilietinė laisvė nieko bendro neturi nė su smurtu, nė su vandalizmu, nė su veikiančių įstatymų laužymu. Kas tuo nori užsiimti, tas turi būti nustaityta tvarka sudraustas.

Kl. Kokie santykiai numatomi su kolonijomis: nepriklausomybė, angliško tipo sandrauga, federacija ar kita forma su didesne autonomija?

Ats. Asmeniškai esu už didesnės autonomijos užsienio provincijoms suteikimą. Konstitucija joms numato tokias teises, kurias federatyvinė valstybė turi jos nariai. Bet aš pastebėjau, kad J. Tautų chartoj pramatyta autonomija nepatenkina tų, kurie reikalauja nepriklausomybės ir ten, kur jau nėra jokių sąlygų tarpt.

Kl. Ką pasakysite tiems, kurie mano, kad Portugalijos ūkis atsilikęs?

Ats. Nuomonė apie Portugalijos ūkinę padėtį yra daugiau žaidimas klaidinga statistika, negu realybė. Neginčytina, kad ten reikia daug ką daryti, bet nieko negalima staiga padaryti, nes žmonių nuteikimas reformoms yra daug sunkesnis darbas negu kapitalo investavimas.

— Dr. Pijus Grigaitis, Naujių vyr. redaktorius ir Alto vicepirmininkas, gegužės 22 d. 12 val. popiet mirė Chicagoje.

— New Yorko mokyklų decentralizacijos įstatymas praeity per valstijos seimelį, tik niekas juo nepatenkintas. Stebėtis nėra ko, nes už ir prieš decentralizaciją kovoję didelės jėgos, todėl nė viena pusė negalėjo visko laimėti. Naujoji tvarka pėstynes greičiausiai ne sumažins, bet padidins, jeigu ir toliau politikieriai kaisios savo nešvarias rankas į mokyklos reikalus. Jeigu to elemento niekas nuo mokyklų neatstums, tai ir geriausias įstatymas nieko nepadės.

— Europos Taryboj būta pasiūlymo pašalinti Graikiją, nes jos dabartinis režimas esąs nedemokratiškas. Pasiūlymas, atrodo, buvo Švedijos, bet buvo atmetamas. Taryba dabar posėdžiavo Londone, minėdamas savo veiklos dvidešimtmečio sukaktį.

— Social Security pensijas prez. Nixonas pasiūlė padidinti 7 procentais, ir dar šiemet, bet tą reikalą tvarkančios komisijos pirmininkas atstovų rūmuose yra linkęs viską atidėti kitiems metams ir pensijas padidinti 10 proc.

Warren E. Burger

Warren E. Burger, 61 m. amžiaus Kolumbijos distrikto apeliacijų teismo teisėjas, prezidento Nixono paskirtas aukščiausio JAV teismo pirmininku.

Japonų studija apie Kom. Kinijos ūkį Didžiausias smūgis—mokyklų uždarymas

Tokio. — Japonijos užsienio reikalų ministerija ištyrė, kad trejus metus trukęs "kultūrinė revoliucija" vadintas politinis sąmyšis kom. Kinijos ūkiui padarė didžiulę žalą. Tyrimų daviniais Japonija pasidalino ir su savo sąjungininkais.

1953-57 laikotarpy kom. Kinijos ūkinis produktas buvo padėjęs kilti 8.9 proc. per metus (tada Maskva jai davė nepaprastai stiprią ūkinę pagalbą). Jeigu toks sąmyšis nebeprasikartotų, tai ūkinis augimas tik už kelių metų tegalėtų pasiekti iki 4 proc. Pereitų metų antrojo pusėj, kada tas sąmyšis jau buvo apibėgęs, gamybos lygis nebuvo dar pasiekęs 1965 lygį.

Didžiausias nuostolis krašto ūkiui yra praradimas 400,000 specialistų, kurie būtų buvę paruošti 1967-68 mokslo metais visokiose mokyklose ir technikumuose, jei jie nebūtų buvę uždaryti. Jų tarpe prarasta 90,000 mokytojų, 50,000 medicinos personalo ir 140,000 pramonei reikalingų technikų. Be jų negalimas greitas ūkinės veiklos išvystymas. Mokyklos

buvo uždarytos vykdamo Mao šūki: geriau raudonas negu mokyklas reformuoti, bet dar nežinia koki produktą ta reforma pagamins.

Nors žaliavų pramonei atsirastų pačioj Kinijoje, bet nėra kapitalų paversti jas naudojamu gaminiu. Ir jų greitai negali atsirasti. Yra dvi svarbiausios kom. Kinijos ūkio problemos: mažas žemės ūkio našumas ir amžinai neišsima darbo problema. Abiem reikia technikos ir kapitalo. Kai jų nemokėjo įveikti Mao klika, buvo sugalvota "kultūrinė revoliucija", kad per ją žmogaus mintis būtų nukreipta į šventą kovą už komunizmą, o tik paskui į duoną ir druską. Kadangi mokslas žmones gadina, visos mokyklos buvo uždarytos trejus metus. Žmonės gynyšni nuo bado iš žemės gaunamais trupiniais, bet ūkinį procesą tobulinti reikia žinojimo, technikos vadovybės, geresnių irankių ir kapitalo. Kaip tai atsirast, turbūt dar niekas nežino.

Syrijos panarabistai nubėgo į Pekingą, nes Maskva nedavusi prašomų ginklų

Beirutas. — Gegužės 5 Syrijos prezidentas (ten jis oficialiai vadinamas valstybės galva) turėjo išvykti Maskvon, bet kelionė buvo atšaukta. Tuo pačiu laiku paskelbta, kad Syrijos gen. štabo viršininkas gen. Mustafa Tlas su būriu kariškių išvyko į Pekingą. Tokio įvykio niekas negalėjo tikėtis, nes visi Syrijos ginklai ikišiol ėjo iš Rusijos.

— Pati Syrijos vyriausybė nedavė jokio paaiškinimo, bet apie reikalus Syrijos viduje žiną šaltiniai teigia, kad prezidento kelionę atšaukė ne Syrija, bet Maskva, nes tarp Damasko ir Maskvos esą atsiradę didelių nesutarimų.

Mat, Syrijos valdantį labai kairi Baath partija esanti nebetekusi politinės įtakos, gi krašto valdyme esą įsigalėję kariškiai, kurie atstovauja kraštušniausia panarabizmo sparną. Jie nenori jokių taikos derybų su Izraeliu, bet siekia jo sunaikinimo ginklu. Tai grupei įsigalėjus Damaske, buvo susitaikinta su Iraku, kur neseniai valdžią paėmė panašiu nutoaikto grupė. Rezultatas buvo tas, kad Syrija, Irakas ir Jordanas sudarė vieną karinę vadovybę karinei politikai prieš Izraelį tvarkyti. Dabar Irako karinių dalių yra nebe tik Jordane, kur jie užsiliko nuo 1967 m. karo, bet ir Syrijoje. Toji kombinacija žymiai sustiprino Syrijos gynybos lankstumą ir panarabistų viltis sunaikinti Izraelį.

Nuo tos politinės linijos atsiradimo Syrijos biudžeto 62.5 procento skiriama karo reikavimams, nes kariniai dalykai dabar pirmoj vietoj, gi visiems kitiems reikalams tik kas lieka— žmonių ir materialinių išteklių. Tai atsirado spaudimas į Maskvą duoti Syrijai modernių ginklų — ypač tankų ir naujausio tipo kovos lėktuvų.

Toji Syrijos politinė-karinė linija pradėjo kirstis su vėlyvesne Maskvos politika Vid. Rytuose: Maskva nesutiko paremti panarabistų tezę, kad Izraelis turi būti ginklu pašalintas iš Vid. Rytų erdvės. Iš čia ir atsikakamas duoti Syrijai tiek ginklų, kiek ir kokių ji nori, nors yra žinoma, kad šiek tiek naujesnių lėktuvų Syrijai neseniai buvo duota. Kartu Syrija buvo raginama jungtis į taikos derybas Izraelio-Arabų santykiams sutvarkyti.

Syrija ikišiol nesutiko to Maskvos patarimo priimti, Maskva neskubėjo su ginklais, nes jie ten dabar nereikalingi. Taip ir atsirado Syrijos kariškių kelionė į kom. Kiniją, kur jie gali gauti šokių tokių smulkių automatinų ginklų, gal nuo žemės ir orą šaudančių raketų, bet ne modernių tankų ar lėktuvų. Taigi pati kelionė yra tik politinis šantažas — bandymas gąsdinti Maskvą Kinijos smėkla. Visa toji vaidyba maloni tik Izraeliui.

Svarbiausia riaušinių grupė laikoma SDS (Students for Democratic Society), bet ji neturinti jokių rimtesnių planų ar tikslų, vien tik neigiamos politikos — siautėjimą, turto naikinimą, mokslo įstaigų suniekinimą.

Riaušiniams sudrausti naujų įstatymų nereikia, nes jų esą pakankamai, tik universitetų vadovybės turi jais pasinaudoti.

Kovos tarp lietuvių ir rusų kariuomenės buvo aštrios

Rašo H.E. Salisbury savo knygoje "The 900 Days" (3)

SUKILIMAS LIETUVOJE:

"Su karo pradžia Baltijos valstybės atsidūrė suirutėje. Sovietų valdžia buvo taip netikra dėl gyventojų, kad nedarė nė pastangų vykdyti mobilizaciją; bijojo, kad tokiom jėgom pasitikėti negali. Dėl to net elementas, ištikimas Sovietų Sąjungai, neturėjo ginklų nei kitų priemonių savisaugai nuo vokiečių ir antisovietinių latvių, lietuvių ir estų nacionalistinių bandų.

"Buvusios lietuvių, latvių ir estų kariuomenės buvo įjungtos į raudonąją armiją, sudarydamos tris teritorinius korpusus — 29-tą (lietuvių), 24-tą (latvių), 220-tą (estu). Kiekvienas korpusas turėjo dvi šaulių divizijas su artilerijos korpusais, ryšių ir inžinerijos vienetais. Daugumas jų buvo vasaros stovyklose, ir nė vienas neturėjo reikšmės Baltijos pakraščiam ginti — gal būt, dėl to, kad Sovietų viršininkai turėjo didelį abejonių dėl jų lojalumo.

"Nei Baltijos armijos, vadovaujamos pulk. generolo F. I. Kuznecovo, nei Baltijos laivynas, vadovaujamas admiralo Tributs, neturėjo planų kariuomenei ar civiliniam gyventojam evakuoti. Nebuvo jokių planų nė karinėm operacijom Baltijos teritorijoje. Direktyvoje nebuvo nieko pasakyta apie karą savoje teritorijoje.

"Dvidešimt keturių valandų eigoje (karas paskelbtas 1941 birželio 22 dieną 4 val. ryto, Red.) Kauno radijo stotis buvo paimta pagrindinis organizacijos. 11:30 val. ryto (birželio 23 dieną, Red.) Kauno radijas paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Paskelbė sudarytą naują vyriausybę, vadovaujamą Skirpos su generolu Raštikiu (kuris buvo taip pat Berlyne) kaip apsaugos ministru.

(Knygos autorius čia išnašoje, remdamasis Documents on German Foreign Policy, 1918-45, pažymi: "Skirpa Wilhelmstrasseje buvo priimtas šaltai. Jam buvo pareikštas nepasitenkinimas, kad nepasitaręs su užsienių ministerija; vokiečių rūsytė nesužvelnėjo, kai jis pareiškė pasiuntęs memorandumą birželio 19, išdėstydamas visą planą. Vokiečiai pagaliau nedavė leidimo Baltijos valstybėse sudaryti nepriklausomas ar iškamšines vyriausybes").

Toliau Salisbury pasakoja apie sukilimo eigą:

"Lietuvių pagrindžio grupės pagrobė policijos būstinę, paėmė kalėjimą, paleido politinius kalinius ir paėmė savo kontrolėn automatinę telefono stotį. Kautynės tarp lietuvių ir Sovietų kariuomenės buvo aštrios.

Apie du šimtai lietuvių žuvo Kaune kautynėse ir gal apie du tūkstančiai kituose miestuose bei kaimuose.

"Tuo metu, birželio 25, pulkininkas generolas Georg von Kuechler išvygo į Kauną paradine forma, vadovaudamas aštuoniolikčiai armijai, kai lietuviai sukilėliai miestą turėjo savo kontrolėje. Lietuviai vertino, kad apie 100,000 asmenų dalyvavo sukilime."

Salisbury pasakoja, kad Sovietų aviacija Baltijos valstybėse buvo sunaikinta karo paskelbimo dieną — 900 lėktuvų žemėje ir 300 oro kautynėse. Baltijos srities aviacijos viršininkas generolas P. V. Ryčagov buvo pašauktas į Maskvą ir nušautas. Pasakoja taip pat, po 18 dienų kovos vyko jau 300 mylių Sovietų teritorijos gilumoje. Dvidešimt aštuonios Sovietų divizijos — apie 420,000 vyrų — buvo sunaikintos. Apie 50 divizijų neteko 50 proc. savo jėgos. Rugpiūčio 26 vokiečiai paėmė Liuban stotį — 50 mylių nuo Leningrado, o rugpiūčio

30 buvo paimta stotis Mga, ir Leningradas buvo apsuptas. Sumini taip pat, kad Amerikos ir Anglijos diplomatai buvo išpėję Maskvą dėl numatyto vokiečių puolimo. Pranešė net ir puolimo dieną, kurią buvo suuoostę įžymūs šnipas Richard Sorge. Tačiau Stalinus tuo netikėjo. Jis aiškino, kad tai amerikiečių ir anglų triukas įveltį jam į karą su vokiečiais (A.I. Soldženitsin knygoje The First Circle taip pat sako, kad Stalinus nieku nepasitikėjo, išskyrus vieną žmogų — Hitle-

ri. Red.). Stalinus birželio 6 buvo davęs įsakymą, kad karo pramonė būtų galutinai paruošta iki 1942 metų galo — anksčiau jis nesitikėjo konflikto su Hitleriu... Ir pačioje karo pradžioje jis dar aiškino, kad atskiri vokiečių daliniai ėmėsi provokacijos be savo vyresnybės žinios. Tik politbiuro spaudžiamas, Stalinus prabilo per radiją jau liepos 3.

Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, pokalbyje su "Laisvės žiburio" radijo programos valandėle. Iš k. į d. Romas Kezys — programos vedėjas, Lilija Šukytė, Vytautas Strolia, muzikinės dalies tvarkytojas. Nuotr. V. Maželis

MENKA ŠVARA PRIE NAFTOS ĮMONIŲ

Apie Jurbarkę planuojamą naftos valymo įmonę Lietuvoje yra skleidžiamas patikinimas, kad nereikia jos bijoti, kad ji niekuo neužtersianti, nes busia įrengti toki įtaisai, kurie visiškai apsaugosią nuo betkokių užteršimų. Tačiau didelio pasitikėjimo tais pažadais nėra. Viena — reikia labai brangių ir labai rūpestingai prižiūrimų įtaisų nuolat valyti milžiniškiems Nemuno vandens kiekiams, kurie bus kasdien sunaudojami naftos valymo eigoje. Klausimas, ar tikrai Jurbarkas gaus tokius tobulus valymo įtaisus. Antra — jei ir gaus, tai kaip jais bus naudojama, kaip tas valymas bus prižiūrimas. Čia abejojimus kelia ir nepasitikėjimą kursto ir toki pranešimai, kaip, pavyzdžiui, gamtos apsaugos komiteto inspektoriaus L. Juknevičiaus balandžio 15 dienos Tiesoj, kur sako:

OKUPOTOJ LIETUVOJ

"Klaipėdos naftos bazės Šilutės filialas įsikūręs miesto pakraštyje, ant melioracijos griovio kranto. Čia pat stovi naftos produktų cisternos, mėtosi krūvos tepaluotų statinių, o aplink, kelių hektarų plote, juoda duoda prielastų degalų klanai, jais persunkusios žemės lopai. Kairiosios cisternos nesandari, ir per jų kranus bei siūles į gruntą skverbiasi degalai. Čia daug metų nežels žolė. Bazė neturi netekamųjų vandens valymo įrengimų, ir visa tai, kas nesugeria į gruntą, patenka į melioracinį kanalą, o per Šyšą į Kuršių marias."

"Ne geresnė padėtis ir kitame bazės filiale — Pagėgiuo-

se. Už gamtos apsaugos įstatymo ir žuvų apsaugos nuostatų pažeidimą Šilutės ir Pagėgių filialų viršininką **Ivaną Tribušiną** Gamtos apsaugos komitetas nubaudė administracine bausia. Tačiau kaltininkų yra ir daugiau", — sakė inspektorių Juknevičius, ir šiuo atveju gana drąsiai rodo pirštu į patį Klaipėdos naftos bazės viršininką **V. Kozlovą**, ir net į Naftos tiekimo valdybą, kurios nei nubausti nei sudrausti lietuviškasis gamtos apsaugos komitetas nepasieks...

Tai toki dalykai "sunkiasi" tik iš menkinio, iš žibalo-benzino cisternų Šilutėje, Pagėgiuose. Galima įsivaizduoti, kas gresia, jeigu koki nors Kozlovai ar Tribušinai tik vieną kitą

ŠEN IR TEN APIE MUS

Amerikiečių rytų europiškų kalbų mokytojų draugijos organo The Slavic and East European Journal recenzuoja 1967 Vokietijoje išspausdintą Festschriftą, pagerbtį redaktorei plačiai žinomo vokiečių Zeitschrift fuer Slavische Philologie, profesorei Margarete Woltnerienė, jos 70 metų gimtadienio proga. Ji mokinė prof. Vasmerio, su kuriuo mūsų Būga dažnai susirašinėdavo mūsų kalbos klausimais. Ji jam padėjo Zeitschriftą redaguoti iki jo mirties 1962. Tarp septynių kraštų 27 mokslininkų straipsnių apie baltiečių kultūrą slavų apsupime parūpino mūsų istorikas prof. Zenonas Ivinskis.

★

Amerikiečių ukrainų anglų kalba leidžiamas trimėnesinis The Ukrainian Quarterly, pasiskelbė memorandumą, kurį ukrainų Kongreso (tolygaus mūsų Bendruomenei) valdyba įteikė dalyviams JT Žmogaus Teisių konferencijai Irano Teherane, pernai bal. 22 — geg. 13. Memorandume tarp kitko sakoma: "Istorijoje jau įrašytas žvėriškas baltiečių išrovimas, kurį Sovietija įvykdė 1940. Nelaimingi baltiečiai buvo tūkstančiais, į-

vairiais priekaištais, išdeportuoti vien todėl, kad norėjo gyventi laisvi be didrusių kontrolės. Į Sibirą buvo nugarsta iš tisi kaimai: pavyzdžiui, Silamajos Estijoje. Latvių, estų ir lietuvių visuomenės buvo išdraskytos tiesiog tautos išuždymo priemonėmis."

★

Memorandume dar sakoma: "Kodėl Sovietijos pilietis tik ten teturi teisę gyventi, kur jam milicija paskiria? Tai dažniausia reiškia kraustytis į rytus — į Sibirą, Uralą ir Kazakstaną. Ukrainui neleidžiama apsigyventi Kijeve, Odesoj ar Lvove; lietuviui Vilniuj ar Kaune; latviui Rygoje. Kodėl uždrausta? Turbūt, norima tuos miestus surusinti, kas kelia vietiniuose gyventojuose neapykantą didrusiams. Pilnas ir visiškai tautų išlaisvinimas nuo slėgimų Sovietijoje yra būtina sąlyga joms džiaugtis žmogaus teisėmis, o pasauliui tikėtis pastovios taikos."

★

Valstybės lėšomis Varšuvoje leidžiama daugelio tomų Lenkijos istorija (Historia Polski), kur 1795-1918 laikotarpį aprašo prof. G. Kieniewiczus. Šie

123 metai buvo liūdni lenkams ir lietuviams, nes jų bendrą po Liubino unijos 1569 metais Ržeczpospolitos valstybę buvo pasmaugusi carų imperija. Profesorius pripažįsta, kad "Lietuvoj, Gudijoje ir Ukrainoj šiuo laikotarpiu išaugo nusistatymas prieš lenkus," bet sako, šio neigiamo nusistatymo priežastis buvus lenkų neturėjimas "savos valstybės." Tikresnė priežastis bene bus ta, kad lenkai, valstybės ir neturėdami, vis siekė nutautinti lietuvius, gudus ir ukrainus. Prof. Kieniewiczus yra suredagavęs šėsius toms dokumentų 1863 metų sukilimo, kurių dalis paliečia Lietuvą.

★

Prie lietuvių, kurie žymisi spaudiniais anglų kalba, tenka priskaityti Rasą Gustaitytę (Rasa Gustaitis), kurios veikalą Turning On recenzuoja New York Times literatūros priedas. Autorė esanti "top journalist reporter". Jos tema — "prot praplėtimas už sveiko proto ribų, nepavartojant narkotikų" (rezenzento žodžiais: "one woman's trip beyond LSD through awareness expansion without the use of drugs"). Recenzento nuomone knyga neturinti ganėtinuos gelmės, tačiau daugeliu atžvilgiu įdomi. **Ipolitas**

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (Prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbūgas laido tuves. Kopycijos nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 4-1499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernus kopijcia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. 111 0-9354

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopijcios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9710.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopijcia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrunas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopijcia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4333.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruosiamas garbūgos laidotuves. Modernios kopijcios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška stuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kamos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) patarimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pagėdavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekamą sėmingai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papilgintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special prior for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įstikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — Iletuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Igalai laukti valstai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leaf Rub". Dėžutės: 4 uncių 3 dol. 8 uncių 5 dol. Pasiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deksnis, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Auksu, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas, Kirpimas, Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

Tel. (212) 441-3110 / 896-7745

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

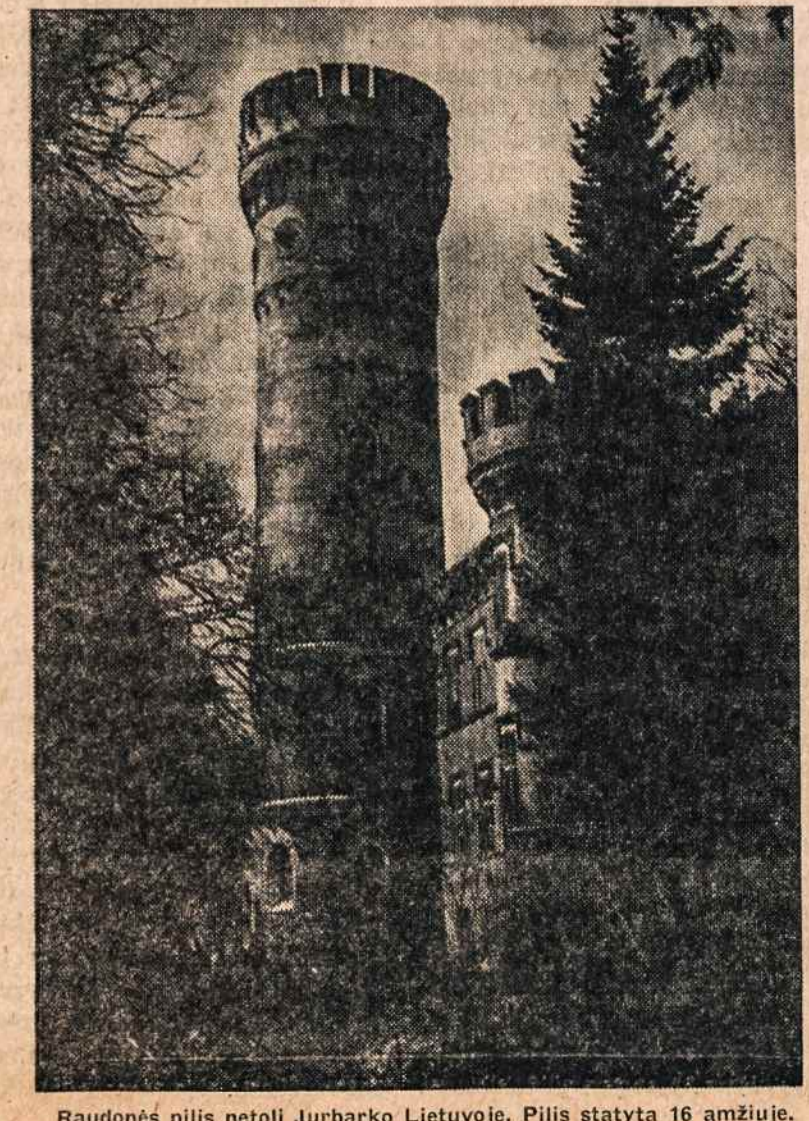
LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312-476-2242

Visais apdraudus ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinom, gyvybei ir k.

Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai
LITAS Travel Service yra pasirošius Jums patarnauti nežinint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsigyventi, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. — LITAS Travel Service talkina išskiečiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATĖS KELIONĖS?... Nepamirškite!

LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
SEKMINGOS KELIONĖS!

Raudonės pilis netoli Jurbarko Lietuvoje. Pilis statyta 16 amžiuje.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai
naujomis ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ramybės šventė neramiose dienose

Sekminėmis prasideda ilgiausios Katalikų Bažnyčios liturgijoje metų tarpas, tesibaigias tik Adventu. Tasai ilgas metų laikas yra po šventosios Dvasios arba Ramintojo ženklų. Galima būtų tas dienas lyginti su žmogaus gyvenimo įdienojimu, pilnu energijos, kūrybos ir polėkių, kurie užsimega kaip vaizius jaunatvėje ir noksta senatvėje. Jaunystėje pakylame gyvenimui su krikštu, senatvėje linkstam į antrąjį Kristaus Atėjimą. Visas gyvenimas prabėga tarp tų dviejų tarpinių.

Katalikų Bažnyčioje tasai gyvenimo vidurkis išreiškiamas Sekminių laikotarpiu. Nurodoma į dieviškąją versmę visos gyvybės ir išminties — į šventąją Dvasią. Ji turi mus įkvėpti, mums vadovauti, palaikyti ir raminti. "Aš melsiu Tėva, — kalbėjo Kristus savo mokiniams, — ir jis duos jums kitą Ramintoją, kad pasiliktu su jumis per amžius". Tačiau kartu įspėjo, kad pasaulis tiesos Dvasios ne labai norės priimti. Mes gyvename tokiomis aplinkybėmis, kada pasaulis, turbūt, labiausiai šventosios Dvasios "nemato ir nepažįsta", bet labiausiai jos reikalingas. Reikalingas savo didžiam nerimui ir drumsčiam sąmyšui aptildyti.

"Gyvename paskutinio ir stipriausio šauksmo laikais", — rašė vokiečių pedagogas Fridrikas W. Foersteris dar prieš praėjusį karą. — "Šiuo metu, kai atskiras žmogus yra įpainiotas į dideles bei mažas pasaulio organizacijas ir bendruomenes, kad tvarkos, solidarumo, disciplinos ir ištikimybės vanden tarnaūtų visų karui su visais ir, pagaliau, moraliniam chaosui, tai jisai, tasai žmogus, aukščiausio dangaus angelų choro yra šaukiamas vaduotis iš to sąmyšio, kad leistų visų Kūrėjų perkurti save į naują žmogų, pripildyti šventosios Dvasios, be kurios ne-

gali egzistuoti nei šeima, nei tėvynė, nei valstybė, nei tautų bendruomenė".

Šie žodžiai nėra kataliko, o protestanto, dalyvavusio socialistine judėjime. Tačiau gyvenimo stebėjimas, patirtis ir gili išmintis Foersterį palenkė įsitikinimui, kad be krikščionybės negali būti tvarkos nei pačiam žmogui nei jo sukurtose bendruomenėse. Kokie bebūtų šauksmai į tvarką, drausmę, solidarumą ir ištikimybę, negalima išvengti chaoso, jei žmogus negaivinas šventosios Dvasios.

Neramybė, kuri šiandieną drumsčia pasaulį ir kelia opias problemas, nėra tiksliai padaras išvirsnių veiksmų. Pagrinde yra žmogaus dvasios drumsčiamas. Tai negali vesti į jokią taiką. Populiarus papojuš Jonas XXIII savo pirmoje kalboje pabrėžė, kad "taika yra sielos vidinės ramybės atspindys". Kai siela nerami, toji neramybė išsilieja į paviršių, ar kas nori, ar nenori. Ji apima šeimas, tautas ir valstybes. Ir darosi nesuprantama, kada griebiamasi visokias priemonių tam nerimui ir chaosui aptildyti, bet nesikreipiami į tikrąjį Ramintoją, kuris vienas tegali pamokyti išminties ir suteikti ramybę.

Lietuvių tarpusavio santykiuose ir visuomeniškame darbe dažnai taip pat pasigendama palaimios ramybės. Ji daug padėtų sunkius ir painius klausimus spręsti. Ne kartą Lietuvos laisvimo, tautinio darbo ar šalpos rūpesčiuose nesutarima, gi šaknys to nesutarimo glūdi ne klausimų aštrumo, bet pačių veikėjų vidinėje neramybėje. Vienintelis tam vaistas — tai "leisti Kūrėjui perkurti save į naują žmogų". Į tai turėtų ypač atkreipti dėmesį katalikai, kurie, deja, atšventę didžiulias šventes, po Sekminių tartum paime atostogas...

DR. P. MACIULIS

KAS NUZUDĖ JĖZŪ?

(2) Kai Jėzus sakė savo pirmą pamokslą Nazarete, Jo klausytojai, pasipiktinę tuo, ką buvo išgirdę, būtų Jį užmušę akmenimis, jei Jis nebūtų pasišalinęs. Jei tai būtų buvę neteisėta, jie nebūtų drįsę to daryti. Romėnai juos būtų sutramdę savo karine jėga.

Zydai atvedė pas Jėzų moterį, kuri buvo papildžiusi svetimoteryse. Jie pasakė: "Mozės įstatymu, nutverta nusikalstant, privalo būt užmušta akmenimis. Ką jūs į tai sakote?"

Jei žydai romėnų valdžioje nebūtų turėję teisės užmušti akmenimis kiekvieno prasižengusio, jie nebūtų išdrįsę tokio klausimo statyti. Jėzus nepauneigė jų teisės svetimotere ir kitus sunkiai nusikaltusius pasmerkėti. Jis atsakė, kad, kas yra be nuodėmės, tegu pirmutinis meta akmenį.

Paulius buvo apmėtytas akmenimis Azijoje. Ne vien tik Junijoje, bet ir kituose romėnų valdomuose kraštuose, kur tik bebūvo apsigyvenę žydai, jie tu-

rėjo teisingą galią vykdyti sprendimus pagal savo įstatymus.

Tai patvirtina ir pats Hubbandas savo knygoje: "Romėnai sutiko, kad vyriausieji kunigai naudotųsi tomis pačiomis pirmenybėmis (privilegijomis), kokiomis jie naudojami iki romėnų atėjimo". Kitoj vietoj tas pats dalykas pakartojamas: "Mes žinome, kad pajungtom tautoms romėnai leido naudotis teisėmis, kurios derinos su krašto valdymu ir neprieštaraavo romėnų interesams". Pagaliau jis rašo: "Bažnytinė žydų teisė buvo palikta nepakeista".

Žydų istorikas Juozapas taip pat liudija faktą, kad "žydai dalėję įvykdyti bausmę nusikalte liams bei uždėti bausmę už kiekvieną Mozės įstatymo pažeidimą".

Bet kodėl žydai skundžia Jėzų Romos vietininkui Pilotui? Atsakymą randame pas Joną 18:31-32: "Romos prokonsulas įsakė pradžių turėjo žinių apie saugumą liečiančius dalykus, tariant imperijos neliečiamumą. Tad ir tuo atveju, kai reikalas

Bažnyčios demokratinimas po Vatikano II susirinkimo

Vykdam Vatikano II Susirinkimo sprendimus, jau daugelyje ir lietuvių parapijų renkamos parapičių tarybos. Apie parapičių tarybų pobūdį jau buvo keletą kartų rašyta ir Darbininke. Pasauliečių vaidmeniui parapijos gyvenime labiau nušviesti perspausdiname iš Aidų žurnalo 1968 m. 10 nr. Augustino Rubiko straipsnį. — Red.

★

Apie paskutinį Vatikano susirinkimą daug prirašyta ir prikalbėta. Vieni jį giria, kiti — peikia. Tačiau pats jis nieko naujo neišgalvojo ir neatnešė. Jis buvo didžiulis, jau įvykusio perversmo žmonijos istorijoje bažnytinis padarinys.

Bažnyčia niekad negali realizuoti in abstracto — atitrūkusi nuo žmonių. Ji, kaip žmonių bendruomenė, gali kurtis tik tam tikros erdvės ir tam tikro laiko rėmuose. Bažnytinis žmonių gyvenimas yra glaudžiai susijęs su jų profaninio gyvenimo — kultūrinio, visuomeninio, politinio — formomis. Žmogus įeina Bažnyčion kaip tam tikro krašto gyventojas, tam tikros tautos sūnus, tam tikros valstybės pilietis. Jis visada randasi tam tikros kultūros tam tikroje pakopoje. Jis turi savo filosofiją, politinį nusistatymą, vi-

suomeninę santvarką. Jis gyvena istorijoje.

Patys žmonės bei jų sukurtos visuomeninio gyvenimo struktūros, atėjus tam tikram laikui, keičiasi, — taip kad vieną dieną Bažnyčia pasijunta turinti reikalo jau su kito nusistatymo žmonėmis visuomeniame bei politiniame gyvenime.

Vatikano susirinkimą pilnai suprasti galima tik šioje žmonijos istorijos perspektyvoje. Susirinkimas kreipiasi į tikintįjį, gyvenantį jau visai kituose visuomeniniuose rėmuose negu viduramžiais. Tuos rėmus, arba naujo neišgalvojo ir neatnešė. Jis buvo didžiulis, jau įvykusio perversmo žmonijos istorijoje bažnytinis padarinys.

Kai Jonas XXIII pareiškė norą šaukti susirinkimą, ši žinia daugeliui buvo kaip perkūnas iš giedro dangaus. Net ir kai kurie teologai manė, kad jo visiškai nereikia. Jokių naujų herzių Bažnyčioje nebuvo kilę. Nebuvo prieš ką mesti ekskomunikas. Jei kas su Bažnyčia nesijęs, jau buvo pats iš jos tolimis pasitraukęs. Gi savo viduje Bažnyčia buvo vieninga ir centralizuota, ypač Pijaus XII laikais, kaip gal dar niekad savo istorijoje. Bažnyčia buvo tvirta piramidė su galingu administraciniu aparatu pačioje viršūnėje, kuriam visi lenkėsi.

O vis dėlto už šio imponan-

AUGUSTINAS RUBIKAS

tiško fasado slypis bažnytinis gyvenimas buvo patekęs į krizę. Tą krizę buvo iššaukę ne dogminiai klausimai, o pats žmonijos istorijos procesas.

A. Maceinos klausimai

A. Maceina prieš tris metus Aidų žurnale yra paskelbęs labai įdomų ir vertingą straipsnį: "Trys klausimai dvasiškių (dvasiškių ir pasauliškų pokalbio reikalu)". Jis rašo: "Dabar dvasiškija stengiasi pasauliškus išsaminti, kad šie nešioja savyje karališkąją kunigystę ir esą šventoji tauta. Si sąmonė pasauliškiam yra būtina, kad jie galėtų būti tikrai vertingais Kristaus Kūno nariais. Tačiau prieš šios sąmonės priklausos ir pasiaiškinimas, kodėl jie ilgus, labai ilgus amžius nežinojo toki esą ir nebuvo tokiais iš dvasiškių pusės laikomi. Kas ir kodėl pridengė šį sakramentinį pasauliškų kilnumą? Klausimas yra būtinas ir neapeinamas. Nuo jo priklausys, ar pasauliškiai tikrai pasijaus esą nepakeičiami Kristaus Kūno nariai ar toliau liks tik hierarchijos veikimo medžiaga".

Toliau A. Maceina išvedžioja, kad jei "pasauliškių veikla Bažnyčioje yra dogmatinio pobūdžio, vadinasi, negali būti pa-

neigta, pakeista, pridengta, nustumta į šalį, nepažeidžiant pačių krikščionybės pagrindų", tai "šiuo atveju ana penkiolikos šimtmečių pasauliškų tyla reikėtų didžiulį klystkėlį, kurį pati dvasiškija pradėjo, juo ėjo ir todėl pasauliškų masės pralaimėjo".

Sičia darosi reikalinga ilgesnė ekskursija į anuos penkiolika šimtmečių.

Konstantino era

Anie penkiolika šimtmečių vadinami Konstantino era Bažnyčioje. Ją pradėjo Konstantinas Didysis savo garsioju 325 metų ediktu, padarydamas krikščionybę oficialiąja imperijos religija ir tuo pataisydamas Galerijaus 311 metų ediktą (po kurio buvo ir Konstantino parąšas), kuriuo krikščionybė buvo tapusi tik viena iš leistinių religijų imperijoje, šalia pagoniškiosios.

Konstantino atsivertimas buvo įvykių įvykis. Anksčiau katalombos besislapstantiems valstybės organų gaudomiems krikščionims dabar vadovauti išėina pats imperatorius. Jis sušaukia pirmąjį susirinkimą Nicėjeje (325), paskiria jos pirminkus, nustato dienotvarkę, dalyvauja debatuose, ragina pripažinti Kristaus dievybę, pats didele dalimi padėgia susirinkimo išlaidas ir jos nutarimams suteikia imperijos įstatymų galią, nustatydamas sankcijas už jų nesilaikymą.

Prieš Konstantiną, sprendžiant bažnytinio gyvenimo klausimus, pasauliečiai pareiškia savo nuomonę masiškai. Apaštalu Darbų knygoje randame tokį sakinį: "Tuomet apaštalai, vyresnieji su visu susirinkimu nutarė" (15, 22).

Panašiai pasauliečiai dalyvauja ir kituose po apaštalu susirinkimo Jeruzalėje įvykiuose sinoduose. Pvz., Kartagos vysk. Ciprijonas (III a. pirmojoje pusėje) laiške kunigams ir diakonams sako, kad jis nieko nedarysias be kunigų patarimo ir visų tikinčiųjų pritarimo ir nesivadovausias vien tik savo privačia nuomone.

Sitokio hierarchijos nusistatymo pasauliečių atžvilgiu pagrindu nėra galima laikyti kokias nors nuolaidas demokratinėms idėjoms. Sitokios laikyenos pagrindu glūdi ir tada pripažinta visų bendroji kunigys-

ta bendradarbiauti. Jėzus atsakymas beviltiškai ir galutinai nutraukęs visas Sinedriono ir vyriausio kunigo pastangas.

Jei tą naktį vyriausias kunigas perplėšė savo rūbą, tai buvo padaryta dėl to, kad įsitikinta, jog Jėzus su jais atsikak kooperuoti, ir dar dėl to, kad Jėzus pasmerkimas kabėjo ant galvos. Jėzus tvirtinimas, kad jis yra tikras Mesijas — kas nesudarė kriminalinio nusikaltimo — buvęs lygus vyr. kunigo ir čia susirinkusių Sinedriono narių pasiūlymo atmetimui.

"Tai nebuvo piktžodžavimas, dėl kuro vyr. kunigas perplėšė savo rūbą, bet pasekmė nesėkmės atvesti Jėzų į protą ir išgelbėti Jį nuo likimo"... aiškina Cohnas.

Tokios išvados yra teisėjo Cohno, kuris atvirai galvoja, kad Jėzus klydo, leisdamas savo mokiniams tikėti, jog Jis Mesijas.

Paganrėtini ir biblijiniai įrodymai.

Po Paskutinės Vakarienes, kuri galėjo nusitęsti iki vidurnakčio, Jėzus pasišalino ir maldėsi. Paskui, kai Jėzus sekusi minia pasitraukė, su Romos kariais pasirodė Judas ir aštrių nuotykių ieškanti padugnių minia. Sekant Evangelijomis, vieninteliu nu pasiekusiu rašytinių įrodymu, toje minioje buvo tie, kurie buvo teisti Jėzus.

tė. Iš ano laiko yra likęs ir pasakis: vox populi — vox Dei (tikinčiųjų balsas — Dievo balsas).

Gi su Konstantinu bažnytiniam gyvenime pasauliečiai prabyla per aukščiausią savo (pasauliečių!) hierarchijos asmenį — per kunigaikštį. Dabar šie aukštieji pasauliečių atstovai šaukia aštuonius pirmuosius susirinkimus Bažnyčios istorijoje: Nicėjeje (325), Efeze (431), Chalcedone (451) ir keturius Konstantinopolio (381, 553, 680 ir 869). Vieną jų sušaukia moteris, imperatorienė Irena — septintąjį Nicėjeje (787). Pati Irena susirinkimui ir vadovauja.

Popiežiai kaip susirinkimų šaukėjai įeina istorijon gana vėliai. Pirmasis popiežius sušauktas susirinkimas įvyksta Laterane 1123. Jį sušaukia pop. Kalikstas II. Tai jau XII amžiuje, kovų su pasauliečiais dėl investitūros laikais. Šis susirinkimas yra devintasis iš eilės.

"Aštuntasis sakramentas"

Pasaulietinės hierarchijos atstovai — kunigaikščiai kaip kunigaikščiai — anuo metu nestovėjo šalia Bažnyčios. Jie kaip krikščionys ir Bažnyčios nariai rūpinosi ir dirbo kartu ir Bažnyčios gerovei. Tam tikslui jie iš bažnyčios gaudavo ypatingą palaikimą ar šventimus. Anas popiežius arba vyskupų atliekamas vainikavimas, karaliaus vainiko uždėjimas su ypatingom bažnytinėm apeigom, kurias Carrouges vadina aštuntuoju sakramentu, buvo daromas ne politiniais valstybiniais, o dvasiniais bažnytiniais sumetimais. Štai pirmasis tokį patepimą gavęs Karolis Didysis IX amžiuje vadovauja bažnytinėms reformoms, tvarko vienuolynus, kunigų gyvenimą bei liturgiją ir duoda akstinių naujai teologijai.

Paryžiaus sinodas 829 taip moko: "Šventoji visuotinoji Bažnyčia yra vienas kūnas, kurio galva yra Kristus. Tas kūnas susideda iš dviejų žymiųjų asmenų, iš kunigiškojo ir karališkojo. Nėra nieko aukštesnio už popiežių Bažnyčioje ir už imperatorių valstybėje".

Čia jau aiškiai matyti, kad mes turime reikalo su vienalyte kultūra, pavadinta ecclesia universalis, arba res publica Christiana. Kaip Paryžiaus formulavimas rodo, vieną šalia kitos stovi dvi piramidės — kunigų ir pasauliečių. Abi per savo viršūnes veda viena su kita dialogą. Abi yra susirūpinusios to vieno kūno, kuriam priklauso, gerove.

(Bus daugiau)

vo palaidotas. Tai štai kaip greitai nuodėmingas pasaulis atsi-bodėjo Tuo, kuris buvo atėjęs atsisteisti už jo nuodėmes.

Pasaulio vadovai, religijos vadovai, kareiviai ir minia — visi dalyvavo Jėzus nužudyme. Jei Jėzus čia būtų šiandien, Jis susilauktų tokio pat likimo iš daugelio tų, kurie save laiko krikščionimis.

Atsakymas visai aiškus šv. Pauliaus laiške korintiečiams: "Mes kalbame žinojimą Dievo, net ir paslapyje paslėpta žinojimą, kurį Dievas atskleidė pasauliui mūsų garbei, kurio joks pasaulio kunigaikštis nežinojo, nes, jeigu jie būtų tai žinoję, jie nebūtų nukryžiavę garbės Viešpačiui".

Romos valdininkai ir kareiviai, žydų vadai ir žydų minia nežinojo ką daro! Jeigu jie būtų žinoję, jie to nebūtų padarę. Ir kadangi jie nesuprato, jiems galima atleisti. Atleisti per praliėtą kraują? Tu, ant kurio jie spiaudė, kurį nukryžiavo ir mirtinai pėrė ietimi.

(Sulietuvinta iš žurnalo Plain Truth, March 3, 1969, Vol. XXXIV)

New Yorko ateitininkai moksleiviai ir studentai (viršutinėje eilėje), davę įžodį gegužės 18 d. Angelų Karalienės parapijos salėje. Nuotr. P. Ažuolo

paliesdavo išdavystę arba suokalbi. Byla prieš Jėzų buvo viena tų, kur tegalėjo būti svarstomas išdavystės klausimas, ir ne kieno kito, bet gubernatoriaus teisme."

Tiktai tais atvejais, kaitai buvo išdavystė, pasipriešinimas valdžiai, skatinimas sukilti, išpuoliai prieš ciesaorius ididenybę, romėnų administracija sprendavo, kad provincijų gubernatoriai arba atstovai privalo veikti (įsikišti). Gi visais kaitais atvejais veikė visa vietos administracija, visuomenės patatyta, bei įstatyminiai teismai nukariauotose provincijose arba Romos sąjungininkų kraštuose.

Tie visi, kurie Jėzus nemėgo, kaip sako biblijiniai raštai, apkaltino Jį piktžodžavimu. Bet, prisibijodami daugelio žmonių, nutarė ne patys Jėzų nužudyti; todėl jie apskundė Jį romėnams, kaip išdaviką, minių kurstytoją.

Reikėjo apkaltinti Jėzų išdavyste, kad tuo būdu būtų perkeltų pas Pilotą ir atrodytų, kad Jėzus priešai nėra atsakingi už Jo mirtį.

Kalba Izraelio teisėjas

Pastaruoju metu daugumas Izraelio jaunuolių susidarė kitokią nuomonę apie Jėzus mirtį.

Si jų nuomonė griežtai skiriasi nuo tos nuomonės, su kuria žydai buvo susigyvenę. Tai at-

skleidžiama brošiūrėlėje Svartymai apie Jėzus teismą ir mirtį. Autorius yra Chaimas H. Cohnas, Izraelio vyriausio teismo teisėjas.

Jis šį klausimą taip svarsto: "Reikia atminti, kad tai įvyko naktį prieš Passover (žydų Velykų) šventę. Kai Sinedrionas būtų sukviestas į vyriausio kunigo būstinę, reikėjo, kad dienotvarkėje būtų nepaprastos reikšmės ir skubus reikalas".

"Mano supratimu, vyriausio kunigo sprendimas buvo neišvengiamas... Jis žinojo, kad Jėzus bus Piloto teismas po tos nakties ankštų ryštą. Aš prieleidiu, jog žydų vadovybė faktiškai buvo suinteresuota, kad romėnai nenužudytų žydo, kuris buvo žmonių mėgiamas".

Cohnas toliau tęsia: "Vienintelis būdas, kurį Sinedrionas galėjo panaudoti, kad Jėzus nebūtų nužudytas ir būtų paleistas, buvo tas, kad Jėzus turėjo būti įtikintas nepripažinti kaltu, ir turėjo būti surasti liudininkai, kurie Jo nekaltumą paliudytų".

Tuo tai tikslu Sinedrionas ir buvęs sukviestas nakties metu.

"Pagal romėnų teisę", toliau rašo teisėjas Chon, "kaltinamas tegalėjo būti pasmerktas jam pripažinus kaltu". Norint išvengti nuteisimo, Jam pačiam pripažįstant kaltu, Jėzus, girdi, turėjęs būti atkalbėtas nuo pripažinimo ir paskatin-

Sekminių himnas

(Sekvencija)

Ateik, Dvasia Šventoji,
šviesk spinduliu skaisčiuoju,
Kurio dangus sužibės.

Ateik globt vargstančiųjų,
Malonės laukiančiųjų
Išvesti iš tamsybės.

Ramintoja geriausia,
Lankytoja mieliausia,
Kuri tiek džiaugsmo duodi.

Varguos tu padėjėja,
Tvanke vėsos nešėja,
Tarp ašarų paguoda.

O, šviesa palaiminga,
Į širdį pilk, ko stinga,
Glausk mus savin maloniai.

Tavęs kas nepažino,
Neturi džiaugsmo gryno,
Kankindamos klajonėj.

Plauk sielos nešvarumą,
Suligyk jos sausumą,
Palengvink skausmą dygų.

Palenk atkaklią valią,
Sušildyk, kas sušalę,
Ištiesink, kas nelygų.

Tiems, kur tik tau tarnauja
Ir sekt tavim neliauja,
Duok dovanas septynias.

Duok mums dorą žibėti,
Duok kantriai ištesėti,
Į dangų pavadinus!

Iš lotynų kalbos vertė
A. TYRUOLIS

AR MEILĖ LIETUVAI IR LIETUVIŠKAI DAINAI SUNAİKINS LIETUVYBĘ ŠIAME KRAŠTE?

Virgilijaus Noreikos koncertam praėjus (2)

(tęsinys iš pereinio nr.)

Juk jei toki asmenys, kaip anksčiau minėjau, dalyvavę Detroito koncerte, pradės dažniau lankytis tokiuose parengimuose, susitikinėti su iš Lietuvos atvykusiais, važinėti į Lietuvą, tai ar daug jie galės kalbėti prieš tuos, kurie davė leidimus aplankyti savo gimines Lietuvoje, žinodami, kad kiekvienu atveju jie galės terorizuoti jo gimines. Taigi, tokie asmenys turės patys pasitraukti iš kovotojų gretų ir nusiąžuoti. Jie gal dar ir galės kalbėti apie lietuviškos išlaikymą, bet apie Lietuvos išlaikymą turės tylėti. Pagaliau ką gi jie galės pasakyti lietuviškam jaunimui, kuris čia girdės iš Lietuvos atvykusius tik gražiai dainuojančius profesionalus solistus, o vėliau gal net ansamblius, gražiais tautiniais drabužiais pasipuošusius, gal gražesniais negu mes čia Amerikoje turime. Gal ir jų kanklės skambės gražiau negu Čiurlionio ansamblio, o jų "Kur bakūžė samanota" spaus lietuviui ašarą.

Visų Virgilijaus Noreikos ir panašių solistų bei ansamblių siuntėjų šėtoniški tikslai mes nežinome, tačiau leiskite priminti bent porą galimybių, kurių dar niekas iki šiol mūsų lietuviškoje spaudoje neminėjo.

Pirmoji. Ar nėra galima, kad jie, pradėdami pas mus siuntinėti savo solistus, ansamblius ir gal net teatrus, nori sunaikinti mūsų kultūrinį gyvenimą? Juk kas gi iš mėgėjų tremtyje galės konkuruoti su iš tuo duoną valgančiu Virgilijum Noreika ar panašiais solistais? Ar mūsų ansambliai galės konkuruoti su Vilnityje ar Kaune paruoštais ansambliais? Pagaliau, ar mūsų mėgėjų teatrai galės prilygti kad ir iš Šiaulių miesto atvykusiam teatrui? Net jei mes ir būtume toki optimistai

vytautas kuktus

ir, sakykime, Dievas duos mum daugiau talentų, visvien iš Lietuvos atvykę vienetai daugiau žiūrovų patrauks. Jau ir šiandien mūsų didieji ansambliai: Čiurlionio, Dainavos ir kt. neturi pakankamai pakvietimų koncertams, o jei jų niekas nekviest, jie nedainuos patys sau ir keturioms salės sienoms. Sakote, kad taip nebus... Jums priminsiu, kad tik prieš tą minimą Virgilijaus Noreikos koncertą, kuriame dalyvavo apie 650 žmonių, Detroito turėjome mūsų keturių didžiųjų literatūros vakarų, vieno mūsų iškiliausio pianisto ir vienos solistės koncertus. Visuose šiuose trijuose parengimuose drauge sudėjus buvo mažiau klausytojų, negu viename Virg. Noreikos koncerte.

Antroji galimybė. Mūsų daugumos organizacijų finansiškai išsilaiko beveik tik iš įvairių parengimų pelno. Jei daugumas koncertų, literatūros vakarų, vaidinimų ir p.nš. bus atvežama iš Lietuvos, kada mūsų vietinis kultūrinis gyvenimas bus sužlugdytas, visos tos organizacijos savo finansinio pagrindo gali netekti, nes atvažiuojant programų išpildytojai tarsi tik su jiem patinkamomis organizacijomis. Taigi jie nenorimas ir jiem nepatinkamas organizacijos galės prislopinti, o sau palankias — išugdyti. O kada ne liks mūsų solistų, mūsų ansamblių, mūsų chorų ir mūsų teatrų, tada nežinia kokią "Lietuva brangi" jie mums pradės giedoti.

Kaip minėjau, nesmerkime mes nei Virgilijaus Noreikos, nei kitų pas mus atsilankančių, nesmerkime nei tų, kurie tuose koncertuose dalyvavo, nei tų, kurie juos dar garsiaai gyre ir recenzavo, bet taipgi neprakeikime ir tų, kurie, gal būt, įžvelgdami jų siuntėjų tikslus, susilaikė ir nėjo į tokius koncertus, o kai kurie išdrįso, nes Detroito tam tikrai reikėjo daug drąsos, ir kitiems patarti į tokius koncertus neiti. Tikrai "iki kur mūsų politinė beprotėybė nuvažiuo", jei mes pradėsime smerkti tuos, kurie yra nusistatę prieš komunistus.

Manau, jog daugumas iš mūsų supranta, kad po ruso komunisto letena pavergtoje Lietuvoje gyvena mūsų broliai jau virš 20 metų, daugiau ar mažiau turėjo prisitaikyti prie vietos gyvenimo sąlygų. Gal ten ir aukščiausiame poste sėdįs lietuvis komunistas yra tikras lietuvis patriotas, tačiau mes šiam lietuviškos krašte tiems paties Maskvos agentams nesitaikinkime. Blaiviai į šį reikalą pažvelkime ir jeigu tikime, kad tik su komunistų valia ir instrukcijomis jie čia pas mus atvyksta, jeigu tikime, kad jie čia siunčiami ne mums lietuvių padėti

išlaikyti ar Lietuvą išlaisvinti, jeigu nujauciame, kad jų tikslai yra kaip tik priešingi, tai prisiminkime lietuvišką patarį "Neik su velniu obuoliau, nes neteksi nei obuolių nei maišo" ir padarykime atitinkamas išvadas.

Jau užtenka, kad jie prievartauja mus mokėti nežmoniškai didelius mokesčius už siuntinius ir tuomi stiprinti komunizmą, kad jis galėtų pristatyti dar daugiau kalėjimų mūsų broliams ir sesėms lietuviams įkalinti, kad dar daugiau prekinių vagonų prisigamtintų mūsų artimesiems tremti į Sibiro gelmes. Jeigu jie yra toki humaniški ir trokšta lietuviams gero, tai tegul siunčia tuos pačius solistus į Sibiro taigas išstremti lietuvių lietuviška daina paguosti. Tegul jie siunčia ten ansamblius raudomis apgiedoti Sibiro pusnyuose išmėtytus lietuvių kaulus.

Taip, mes norime ne tik bendrauti, bet ir draugauti bei broliautis su savo broliais pavergtoje Lietuvoje, bet kol į savo kraštą nuvykę tik Vilniaus viešbučiuose turi sėdėti, kol mums be politrukų priežiūros negalima su jais susitikti, kol mes ten negalime pasiūsti nei lietuviškos knygos, nei lietuviško laikraščio, nei lietuviškos plokštelės, nei solistų, nei ansamblių, nei menininkų, nei kitų kultūrininkų, tol joks bendravimas, bendradarbiavimas ar draugavimas yra neįmanomas. Siuntinius siųsdami remiame komunizmą, bet tai darome norėdami pagelbėti savo alkanam ir nuogam broliui, bet pagalvokime, ar tikslu mums eiti į Noreikų koncertus, kuriuose tik savo smalsumą patenkiname? O kokios to pasėkos? — gerai pasvarstykime.

Net baisu pagalvoti, bet mūsų antikomunistinis nusistatymas kasdieną smarkiai silpnėja. Gerai prisimenu, kai tame pačiame Detroito dar ne taip senai "vilniečiams" (Vilnius skaitytajams ir jiem panašioms) rodamant filmą apie Lietuvą senojoje lietuvių salėje Hispanos Unidos), mes — naujieji ateiviai — piketavome. O koks triukšmas buvo kada į Detroitą atvyko Mikojanas? Mes jį piketavome, demonstravome, šaukėme, rėkėme ir net žmogžudijai jį vadinome ir pykome ant amerikiečių, kad jie toki durni ir leidžia jam šiame laisvės krašte važinėti. Kada vėliau buvo rodomas panašus filmas, šviežiai atvežtas iš Lietuvos, tai rodamą jau organizavo viena iš mūsų organizacijų.

Pastarąjį Noreikos koncertą irgi organizavo nors ir pavieniai, bet garbingi lietuviai. Tik dar daugiau. Šį kartą ne to koncerto tikruosius planuotojus piketavome, bet apšaukėme tuos, kurie į šį koncertą nėjo — fanatikais — ekstremistais.

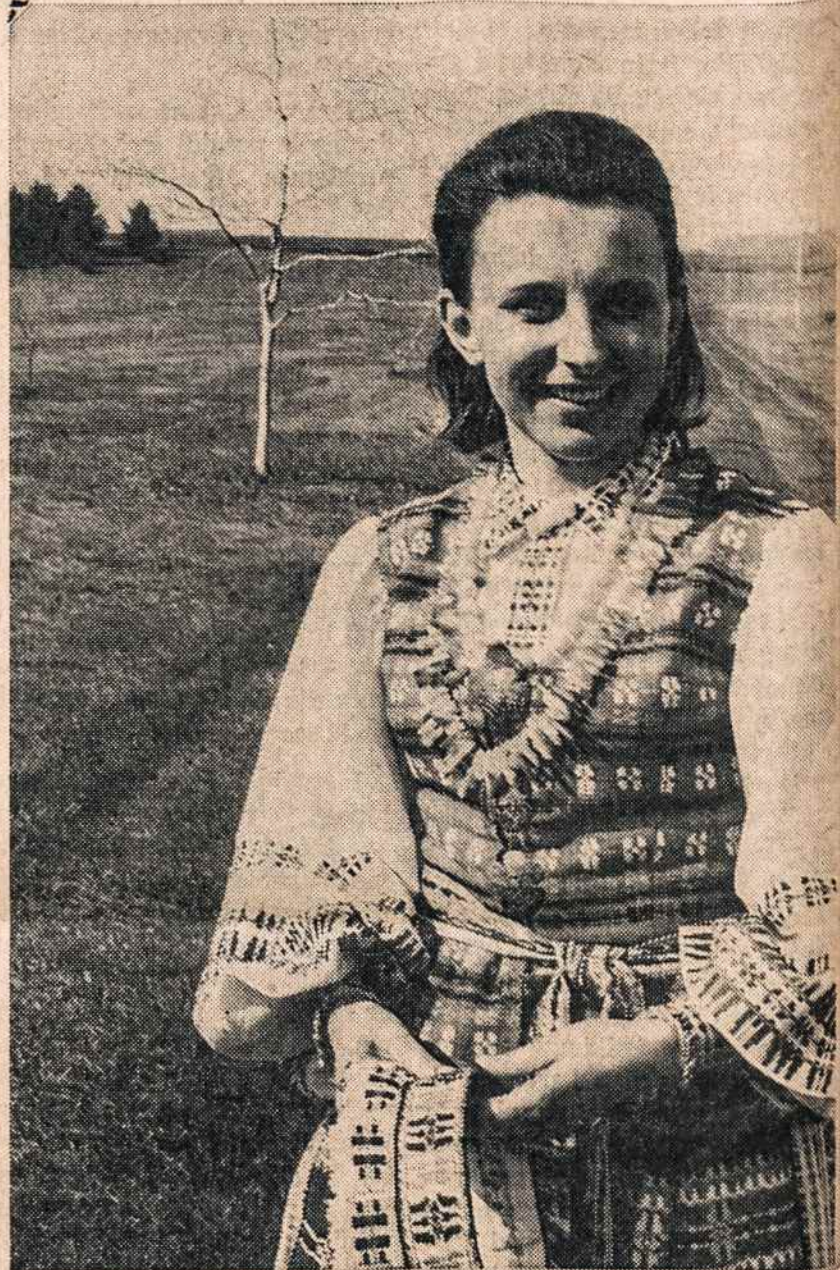

Philadelphijos tautinių šokių grupė "Zilvinas", sėkmingai pasirodęs televizijoje balandžio 26 d., seselių kazimieriečių seime Newtowne, Pa., balandžio 27 d. ir tarptautinėje mugėje gegužės 2 ir 3 d. Pirmoje eilėje ketvirta iš dešinės — grupės vadovė Estera Bendžiūtė.

Reikėtų pabrėžti dar ir tai, kad jei seniau prieš komunistus rėkėme ir šaukėme pilna gerkle, tai šį kartą net lietuvių visuomenės lėšomis išlaikoma lietuviška radijo valandėlė neleido man pasisakyti per jų valandėlę prieš šį koncertą, nors jį diriguoja, tik gal daugiau užmaskuotai tie patys Maskvos komunistai. Nedavė man nei kelių minučių laiko, nors norėjau už tai net užmokėti. Man atrodo, kad Pilėnų dvasia pas mus kasdien silpnėja. Niekas iš mūsų šiandien nerekalauja geriau susidėginti, neįgriešiu pasiduoti ir jam vergauti, bet atrodo, kad dabar mes neturim užtenkamai valios net savo smalsumą nugalėti. Pagaliau nežinau, ar šiandien mes ir Pilėnų didvyrius vadintume didvyriais? ...

Baigdamas pageidaučiau, kad tiek PLB, tiek Vlikas, tiek ir Altas tokiais atvejais viešai pareikštų savo nuomonę. Mes žinome, kad jie dabar bando smulkiai detalizuoti bendradarbiavimo ar bendravimo su savo kraštu klausimą, bet tai yra gana plati tema ir gali dar ilgai užtrukti, kol šį savo darbą baigs. O tokiu vienu atskiru klausimu, kaip Noreikos koncertų lankymas, sprendimas ir patarimas galėjo būti padarytas daug greičiau. Tuomi būtų išvengta daug bereikalingos trinties, erzelio ir ardymosi.

Juk mes tam ir turime veiksmus, kad jie mums vadovautų, bet ne iš paskos sektų, prisitaikydami prie visuomenės. Mūsų veiksniai neturėtų iš anksto pasirinkti tik vidurio ar kurį kraštutinį kelią, bet tokį kelią, kuris daugiausiai padėtų pasaulyje išsklaidytiems lietuviams, kad greičiausiai priartintų Lietuvos laisvės rytą. Pristatant daugumos mažiausiai pastangų reikalaujančiam keliui, greitai šiame krašte nereikės nei lietuviškų mokyklų, nei ansamblių, nei tautinių šokių, nei lietuviškų laikraščių, nes juos pakeis modernios ameri-

Estera Bendžiūtė, entuziastinga Philadelphijos tautinių šokių grupės "Zilvinas" vadovė.

koniškos mokyklos, vietos simfoniniai orkestrai su choralais, vietos laikraščiai, moralūs ir nemoralūs kinais ir kt.

O dabar ėjusieji į koncertą irgi bandė atsiremti į kurį nors veiksnį, todėl sau palankiai jų nutarimus aiškino. Vieniems atrodė, kad Vliko narys Vytautas Vaitiekūnas leido į tokius koncertus eiti, nes jie buvo "privatus" pobūdžio (nesimatė politrukų), kiti sakė, kad ir diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis Eltos pranešimu palaimino tokius koncertus, nes jame tarp kitko sakoma: "Min. Lozoraitis mano, kad netikslu

smerkti viesus, kurie santykiniai orkestrai su choralais, vietos laikraščiai, moralūs ir nemoralūs kinais ir kt.

Trečiai bandė tvirtinti, kad ir PLB seime dr. Kęstutis Keblys patarėjo per pečių bendradarbiautojams, o sukriatikavo jiems nepritariančius. O kai kurie akiai atsivadė daugumos nuomonei, sakydami, kad liaudis tokiems atvejais neklysta ir ėjo kartu su liaudimi ir su "vilniečiais". Kokia vienybė?

Taigi kiekvienas aiškino, kaip kas išmanė, ir mūsų veiksmų žodis tik šiuo klausimu būtų labai pageidautinas, nes, turbūt dabar tokių koncertų tik pradžia buvo Amerikoje. Neturint aiškaus nusistatymo, mano nuomone, mūsų bendras priešas komunistas bandys mus savo tarpe sukirsinti, užčiaupti mums burnas, o kitiems mūsų pačių rankomis ir išstumti iš aktyvių veikėjų gretų, bandys sunaikinti mūsų lietuvišką kultūrinį gyvenimą tremtyje ir nuslopinti mūsų gyvąsias organizacijas. Galiausiai pageidaučiau, kad Lietuvos Laisvės Kovos metam pasibaigus, mes ne savo tarpe kovotume, bet nukreiptume visas savo turimas kovos priemones prieš mūsų visų bendrą priešą komunizmą. Neleiskime, kad jis, šėtoniškai išnaudodamas mūsų meilę Lietuvai ir lietuviškai dainai, tautiškai sunaikintų mus šiame laisvės krašte. Jam menas yra tik priemonė savo tikslui atsiekti. Nesistebėčiau, kad jie ir religiją panaudotų savo šėtoniškiems tikslams.

NEPRIIMTAS PALIKIMAS

Pastabos "Nepriklausomai Lietuvai" (2)

P. STRAVINSKAS

(tęsinys iš pereinio nr.)

3) Nepriklausomos Lietuvos 1968.XII.11 vedamuoju "Apie spaudos laisvę ir atsakomybę" paskelbta "kitokia" idėja spaudos laisvei ir redaktoriaus atsakomybei aiškinti. Ten "išaiškinta", kad "spaudos laisvė" — pareigojanti redaktorių spausdinti savo laikraščiuose ir "priešingas nuomones", kurios "kryžiuojasi" su jų laikraščių pasaulėžvalgiu ar politine linija. Atseit, jei kuriam katalikiškam laikraščiui, pav. Darbininkui, koks bolševikinis ateistas atsiųstų savo antireliginės propagandos straipsnį, tai to laikraščio redaktorių būtina turėtų aną straipsnį spausdinti, nes to, matot, reikalaujama "spaudos laisvė"...

Tokios "spaudos laisvės" nežinojo J. Kardelis ir jo N. L., lygiai kaip nežino jos nei kita mūsų spauda, išskiriant tik komunistinę, kuri pateisina bolševikų smurtą redaktoriams, pasireiškiantį reikalavimu skelbti jų laikraščių puslapiuose "priešingas nuomones", išsiniekinant save pačius, savo laikraščius ir savas idėjas.

4) Toje pat N. L. 1968.XII.11 d. laidoje paskelbtas S. Kriaučiūno antireliginės propagandos straipsnis, kur a) pasakyta prieš religiją, kaip tokią b) pateisinta okupuotoje Lietuvoje dabar bolševikų vykdoma antireliginė propaganda, c) šlykščiausiai išjuokti tikintieji,

kurie "šliaužioja apie Bažnyčią", "bačiuoja kunigam rankas" ir "atiduoda jiem sunkiai uždirbtus skatikus"...

Tokios nekultūringos ir begėdiškos akcijos prieš religiją ir tikinčiuosius nerandame net komunistinėje spaudoje. Ji tiesiog atitrenkė katalikus nuo anksčiau J. Kardelio redaguotos, krikščioniškosios moralės besilaikiusios Nepriklausomos Lietuvos.

Ir aš, buvęs anksčiau taip nuoširdus N. L. bendradarbis, spaudoje viešai pareiškiau, kad

(nukelta į 5 psl.)

So. Bostono Liet. Piliečių Draugijos elevatoriaus statybos fondui aukoję po šimtą dol. Keletas, vėliau įstojujų į fondą, šįj nuotraukoj nėra, iš jų daugiausia išnešė: Mary ir Jonas Owirka (ties gėlių puokšte) — 600 dol., į dešinę Stasė ir Kazys Tamošaitis — 500 dol. Nuotraukoje nėra Teod. Vilkas, įmokėjęsios 500 dol.

TALKA JAUNIMUI ŽYGY UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ

Buvo rašoma spaudoje ir diskutuojama pokalbiuose apie katalikiško jaunimo organizuotą žygį pas Šventąjį Tėvą. Šiam žygijui vykdyti praeitį metų pabaigoje susijungė didžiosios lietuvių jaunimo organizacijos. Įsteigtas tų organizacijų centrinis komitetas Clevelande. Įsijungė šios organizacijos: Akademiniškas Skautų Sąjūdis, Korp! Neo-Lithuania, Lietuvių Jūrų Skautija, Lietuvių Skautų Seseirija, Lietuvių Skautų Brolija, Lietuvos Vyčiai, Moksleivių Ateitininkų Sąjunga, PLB Jaunimo Sekcija ir Studentų Ateitininkų Sąjunga. Be to, įsteigtas centrinio komiteto finansinis skyrius Chicagoje. Šis jungtinis vienetas numato dar plėstis. Jo tikslas — žygis už tikėjimo laisvę.

mūsų broliams krikščioniškos lietuvių ugdyme.
Kun. K. Trimakas savo gerai paruoštame pranešime aiškino Antrojo Vatikano Susirinkimo nutarimus, kuriais pasinaudodamas, jaunimas teisėtai imasi šio sunkaus žygio.
Eglė Juodvalkytė kalbėjo apie jaunimo organizacijų susijungimą šiam tikslui ir skatino jų darbą remti.
Algis Aglinskis apžvelgė jaunimo žygio vertinimą. Skatino nepavargti, o vyresniuosis

kvietė šį kilnų sumanymą visuokeriškai remti.

Klausimuose ir diskusijose dalyvavo: A. Pakalniškis, J. Šoliūnas, kun. K. Trimakas, A. Juodvalkis, J. Kleinotas, P. Narutis, dr. J. Augustas, A. Regis, V. Zemaitis ir kiti. Buvo liečiami lietuvių vyskupų, jaunimo ir visuomenės manifestacijos ruošimo, lėšų telkimo, lietuvių stiprinimo parapijose ir kiti klausimai. Susirinkusieji vieningai pritarė jaunimo žygiui.
Juozas Šlajus

ŽINIOS IŠ TORONTO

Vida Tamulaitytė su dr. A. Dailyde susitukė gegužės 17. Tai vėl buvo gražios iškilmės. Palyginti didelis nušimtis susituokiančiųjų Toronte yra iš lietuviškų šeimų.

Margarita Simanavičiūtė su Algiu Kybartu iš Hamiltono susitukė gegužės 10 Priskėlimo parapijos bažnyčioje. Susituokiančiųjų atliko jauniosios dėdė tėvas Aug. Simanavičius, O.F.M., specialiai atvykęs iš Kennebunkporto, kur jis yra Sv. Antano gimnazijos direktorius. Per mišias giedojo kitas jauniosios dėdė Algis Simanavičius ir R. Strimaitis. Vaisėse dalyvavo svečiai iš Toronto, Hamiltono ir JAV.

Politinis seminaras jaunimui

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas birželio 7-8 New Yorke rengia politinį seminarą jaunimui. Pakvietimai ir programos išsiuntinėtoms JAV ir Kanados lietuvių jaunimo organizacijoms.

Seminare bus penkios paskaitos su diskusijomis. Kiekvienai temai skiriama 2 valandos laiko.

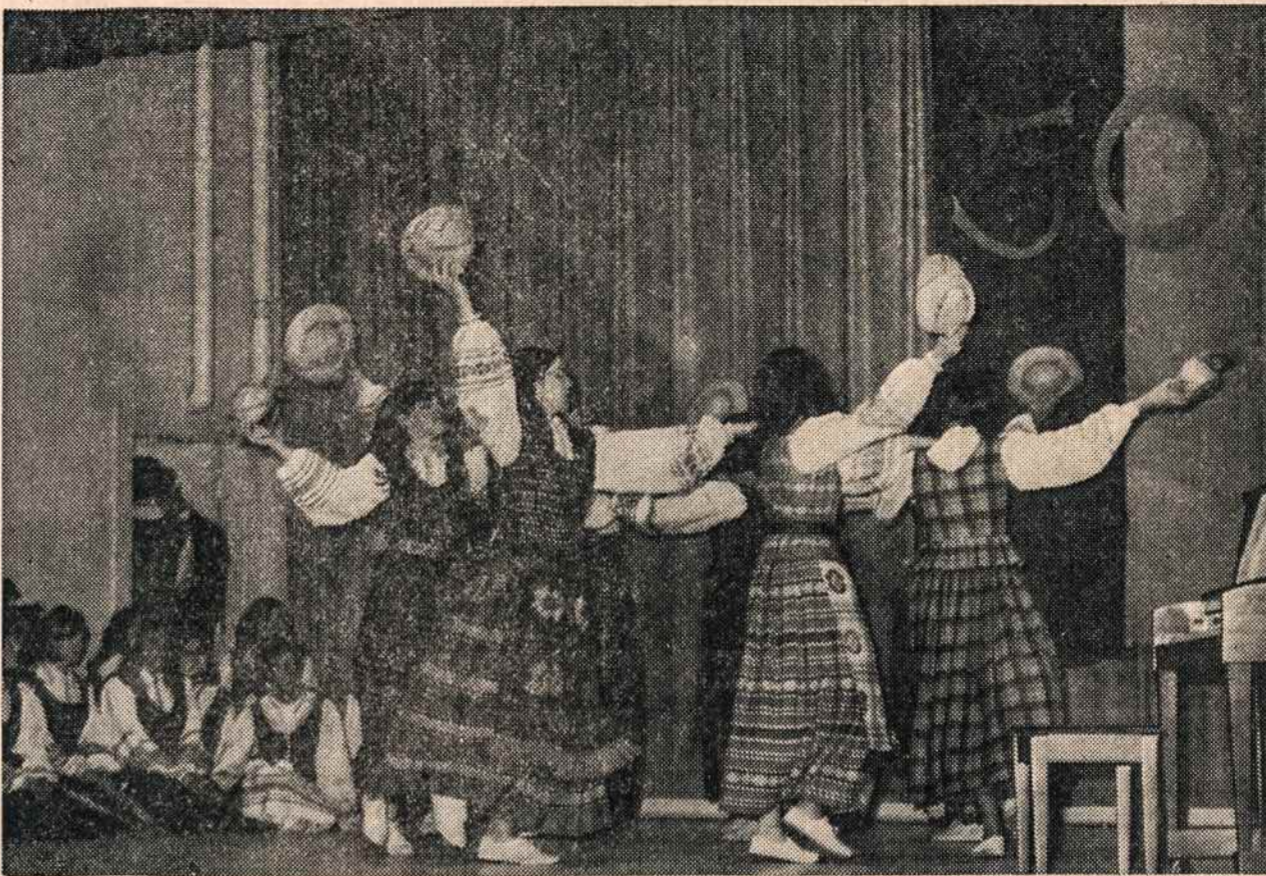
Temos ir prelegentai:

1. Konkreti Vliko veikla, — dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas;
2. Diplomacija, — dr. St. Bačkis, Lietuvos pasivienybės patarėjas Washingtone;
3. Padėtis okupuotoje Lietuvoje, — dr. J. Puzinas, Lietuvos Laisvės Komiteto narys;
4. Lietuvos laisvės kovos organizacinė sandara, — J. Audėnas, Vliko vicepirmininkas;
5. Informacija, — A. Budreckis, Vliko valdybos narys jaunimo reikalams.

Birželio 7, šeštadienį, numatomas seminaro dalyvių pobūvis su New Yorke lietuvių jaunomene. (E)

Lituanistinės šeštadienės mokyklos metų užbaiga buvo atšvęsta kartu su Motinos diena. Vadovaujant aplinkės v. bos pirmininkei Laimai Sveždaitei, programą atliko mokyklos mokiniai. Siemet mokyklą baigė 52 mokiniai (tai didžiausia laida). Pažymėjimus baigusiem įteikė Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, pasakydamas ir sveikinimo žodį. Buvo graži ir prasmingų kalbų. Programa baigta montažu "Motina", kuri paruošė mokytojos S. Sakalienė ir Kuolienė. Sugiedotas Lietuvos himnas. Vėliau vyko vaisės, paruoštos tėvų komiteto. Mokyklai kelinti metai sėkmingai vadovauja J. Andriulis.

Lietuvių paminklo ir koplyčios šventinimas lietuviškose kapinėse įvyks birželio 1. Po iškilmų kapinėse pamokslą sakys prel. J. Balkūnas iš New Yorke. Tai bus didelės iškilmės, kuriose dalyvaus ne tikantai Toronte žmonės, bet ir iš aplink-

Putnamo lietuvių bendrabučio tautinių šokių grupė

STUDENTAM ATEITININKAM

Mielas studente,
Ar žinai, kad studentai ateitininkai traukia visais keliais į Studentų Ateitininkų Sąjungos kursus Dainavoje? Jie prasidės gegužės 29. Čia bus narplioja-

nių bendruomenių ir parapijų.

Lietuvių akademikų draugija rodo stiprią gyvybę pasireiškimus. Per metus suruošė 6 paskaitas, kviesdama prelegentus net ir iš tolimų vietovių. Gegužės 5 vyko organizacinis susirinkimas. Išrinkta valdyba: V. Liačus, R. Stirbys, V. Sukienė, S. Butkevičienė.

Pastabos . . .

(atkelta iš 4 psl.)

su taip pasikeitusia Nepriklausoma Lietuva nutraukiu visus ryšius. Ir kai kurie kiti katalikai, bendradarbiavę N. L., iš to laikraščio puslapių pasitraukė, palikdami naująjį redaktorių su jo "naujais", "kitokiais" idėjų ir "neišbandyti" kelių bendradarbių.

Zinau, kad J. Kardelis, gulėdamas sunkios ligos patale, tokių "naujųjų" idėjų skelbimu N. L. buvo labai nepatenkintas, dėl to labai liūdėjo.

5) Naujasis N. L. redaktorių, savo 1968.XII.11 vedamajame siūlęs visiem redaktoriams pakęsti "skirtingas nuomones", siūlęs spausdinti jas savo laikraščiuose, pats pasireiškė tokia tų skirtingų nuomonių ir jų autorių neapykanta, kokios irgi dar neteko matyti mūsų spaudoje, kurios niekad nebuvo J. Kardelio redaguotoje N. L.

a) Savo 1968.XII.11 vedamajame jis kalba apie kitaip galvojančių "skirtingas nuomones" kaip apie "ligistus klidėjimus", duodamas suprasti, kad tų nuomonių autoriai yra tiesiog psichiniai ligonys (tokių žodžių vartojimas spaudoje, jei jie tik būtų taikyti aiškiai nusakyti asmenim, redaktorių gali nuvesti į teismą ir į kalėjimą; žiūr., pav., Philip Wittenberg aiškinimus jo knygoje "Dangerous Words", a guide to the Law of Libel).

b) 1969.II.5 N. L. laidoje, skyrelyje "Prabėgomis", laikraščio redaktorių "skirtingų nuomonių" autorius, drįsusius pasisakyti kitoje spaudoje prieš jo laikraščio nuomones ir naująją liniją, išvadino "barbarais", "laukiniais", "megolomanais", "ligonimis" (matyt, tais psichiniais, "liguistai klidinėčiai"), nevertais popieriaus, kurį jie "priterlioja".

Ką pasakytų Jonas Kardelis, jei būtų gyvas ir paskaitytų tuos žodžius jo redaguotoje Nepriklausomoje Lietuvoje?

Svetimos Jonui Kardeliui idėjos skelbiamos dabartinėje Nepriklausomoje Lietuvoje ir neleistas, nedoras, net teisės draudžiamas žodynas vartojamas tame laikraštyje.

mos įvairios problemos, pasitaikančios studento ateitininko kelyje. Kun. dr. V. Bagdanavičius Vatikano II Susirinkimo lobyne ieškos krypties studentui tarp ekstremistų šūkių ir linkmių, tarp intelektualizmo ir sensualizmo. Dr. V. Vygantas patrauks tautos keliu su visomis jaunimo jėgomis: Ar būtinas vienas tautiškumo mastas? Kaip traktuoti tuos, kurie nebekalba lietuviškai?

Kas tau sudaro autoritetą? Kieno vertybes pasisavini: Kristaus, Freudo ar Leary? Atsakei? Sudarei savo nuomonę? Galėsi išgirsti kun. dr. A. Paškaus nuomonę. Ar sutiksi su juo? Gi inž. A. Sabalis ties kelią į kūrybą. Nagrinės lietuvių studento potencialą kūrybai ir frustracijai. Šie klausimai bus išspręsti iki birželio 1.

Ar moki rašyti ir piešti? Žinoma, moki, tai pabandyk! Gal net laimėsi ir piniginių premi-

jų. Už geriausios prozos, poezijos ir meno kūrinis bus duodama po 20 dol., o už geriausią rašinį "Studentas ateitininkas žvelgia į SAS ateitį", maždaug 750-1000 žodžių, gali laimėti 30 dol.

Skubėk registruotis! Registracijos mokeskis 5 dol., visas pragyvenimas tik 20 dol., o kas svarbiausia, kad 25-tasis užsiregistruoties nieko nemoka. Užsiregistruokite šiuo adresu: Antanas Razgaitis, 1276 Eastwood Ave., Mayfield Hts., Ohio 44124. Praneškite iš anksto, jei reikės talkos atvažiuoti iš Detroito ar Jacksono. Konkursuose gali dalyvauti ir neuzsiregistruavę į kursus. Medžiaga turi būti įteikta SAS CV-bai iki gegužės 26. Poezijos ir prozos kūrinius galima pristatyti Vytui Kloriui iki gegužės 30 šiuo adresu: Vytautas Klorius, 1543 Holmden Rd., South Euclid, Ohio 44121.

Iki pasimatymo Dainavoje!

SAS

HARTFORD, CONN.

Katalikių moterų veikla

Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos 17 kuopos iškilmingas metines mišias gegužės 4 aukojo kun. A. Karalis Svč. Trejybės lietuvių bažnyčioje. Narės ėjo bendrai prie komunijos.

Metinio rengimo dėl lojalumo parodo, vykusio New Britaine, nebuvo, bet 8 sąjungietės su savo artimaisiais tuoj po mišijų dalyvavo 89 kuopos pusryčiuose, kuriuose kleb. kun. J. Matutis, sukalbėjęs malda, visus linksmai pasveikinęs, pasakė malonią ir reikšmingą kalbą. Kun. A. Karalis irgi nuširdžiai pasveikino 89 kuopą, iškeldamas parapijos organizacijų reikšmę. 17 kuopos pirmininkė, trumpai pasveikinus, palinkėjo gražios veiklos ateityje. Siame lietuviškame židinyje buvo malonu išgirsti, kad mūsų parapijos draugijos dar gerai veikia. Šriupša, pravedęs pusryčius, visiem padėjo. Pusryčiuose dalyvavo sąjungietės, parapičiai, svečiai ir dvi viešnios iš Lietuvos.

LKMS 17 kuopos susirinkimas įvyko tą pačią dieną. Po atidarymo ir maldos narės pasimeldė už kuopos pirmininkės motiną a.a. Kazimierą Lemkienę ir sąjungietės S. Radikienės svainį a.a. Karolį Ramdeiką, mirusius Lietuvoje.

Perskaitytas praeito susirinkimo protokolas ir pranešta apie ligones.

Pirmininkė davė apyskaitą iš Sv. Kazimiero ir Connecticut kuopų bendro rengimo, Lietuvos persekiojamos Bažnyčios

Kodėl gi, kodėl Nepriklausoma Lietuva neina Jono Kardelio jai nutiestuoju tiesiu ir teisingu keliu? Kodėl ji neįsisavino Jono Kardelio idėjų? Kodėl ji nepriėmė jo neįkainojamai brangaus dvasinio palikimo?

minėjimo, įvykusio kovo 2 Hartforde, ir perskaitė iš LKR Salpos gautą padėkos laišką visom apskrities kuopom už aukojo kun. A. Karalis Svč. Trejybės lietuvių bažnyčioje. Narės ėjo bendrai prie komunijos.

Dabar 17 kuopos narės pasiryžo įsteigti savo kuopoj lėšų fondą, iš kurio būtų skiriama kasmetinė auka, šv. Kazimiero minėjimo proga, pagelbėti Lietuvos bažnyčiom.

S. Spakauskienė padarė nuoseklią pranešimą iš Connecticut apskr. suvažiavimo balandžio 20 Manchesteryje. G. Denrick tą pranešimą papildė. Kuopai atstovauti LKM S-gos seime rugpičio 18 — Grand Rapids Mich., buvo išrinkta Ch. Servienė, iš apdraudos skyrius.

Dar pakalbėta apie apskrities naudai surengtą bendrą visų kuopų rengimą balandžio 27 Waterbury, globojant 43 kp. Parengimas praėjo sėkmingai. 30 sąjungiečių autobuso atvyko iš New Britaino. Buvo narių iš New Haveno ir Hartfordo.

Susirinkimas baigtas malda ir vaišėmis.

Vartotų drabužių išpardavimas buvo gegužės 6-7 ir 9-10. Gauta 161 dol. 40 c. Kuopos valdyba širdingai dėkoja klebonui J. Matučiu už salę, narėm už sunkų ir rūpestingą darbą, sąjungietėm, sodalietėm ir parapičiam už suaukotus drabužius.

Svč. Trejybės lietuvių parapijos gegužinė bus birželio 22. Sv. Elzbietos draugija ir LKMS 17 kuopa rengs bendrai laimėjimų stalą parapijai, o kitos

IŠ VISUR

— Dr. J. K. Valiūnas neseniai turėjo progos plačiai išsikalbėti su Prancūzijos konsulu New Yorke, kuris keletą metų yra ėjęs pareigas Stockholme ir yra gerai susipažinęs su Baltijos valstybių byla. Konsulas minėjo Vliko pirmininkui, kad Prancūzijos užsienių reikalų ministerijoje buvęs labai įvertintas Vliko 1968 spalio 30 laiškas, kuriame Prancūzijos, kaip ir daugelio kitų kraštų, vyriausybei 1968 metų įvykiai Čekoslovakijoje buvo nušviesti, kaip Lietuvos okupacijos (1940 metais) tęsinys, ir buvo išdėstyti samprotavimai apie Sovietų Sąjungos regiamą projektuojamą tolesnę ekspansiją, liudijamą Sovietų Sąjungos puolimų ir karinių įsivertinimų eilėje Europos kraštų, Viduržemio jūroje ir arabų kraštuose. (E)

— Sv. Kazimiero kapinių komitetą gegužės 12 d. posėdy sudarė Chicagos arkivyskupija. Į komitetą ėjo lietuvių par. klebonų atstovas kun. E. Abromaitis, L. B. atstovas A. Regis, Sklypų savininkų dr. jos — L. Giedraitienė, Katalikų Federacijos — dr. J. Jerome, parapijų patikėtinių — R. Mack. Posėdžiui vadovavo kapinių administratorius J. Philbin. Komitetas turės informuoti arkivyskupiją šv. Kazimiero kapines liečiančiais klausimais ir padėti tvarkyti kapinių reikalus pagal žmonių reikalavimus.

— Tradicinis Sekminių sąskrydis, kuriame paprastai dalyvauja daug Anglijos lietuvių, įvyks gegužės 25 Lietuvos soddyboje. Žada atvykti ir visos Anglijos lietuvių tautinių šokių grupės. Meninės programos paruošimu rūpinasi J. Alkis. Anglijos lietuvių skautės Sekminių sąskrydžio metu ruošia barazą, Gautas pelnas bus panaudotas vasaros stovyklos reikalams.

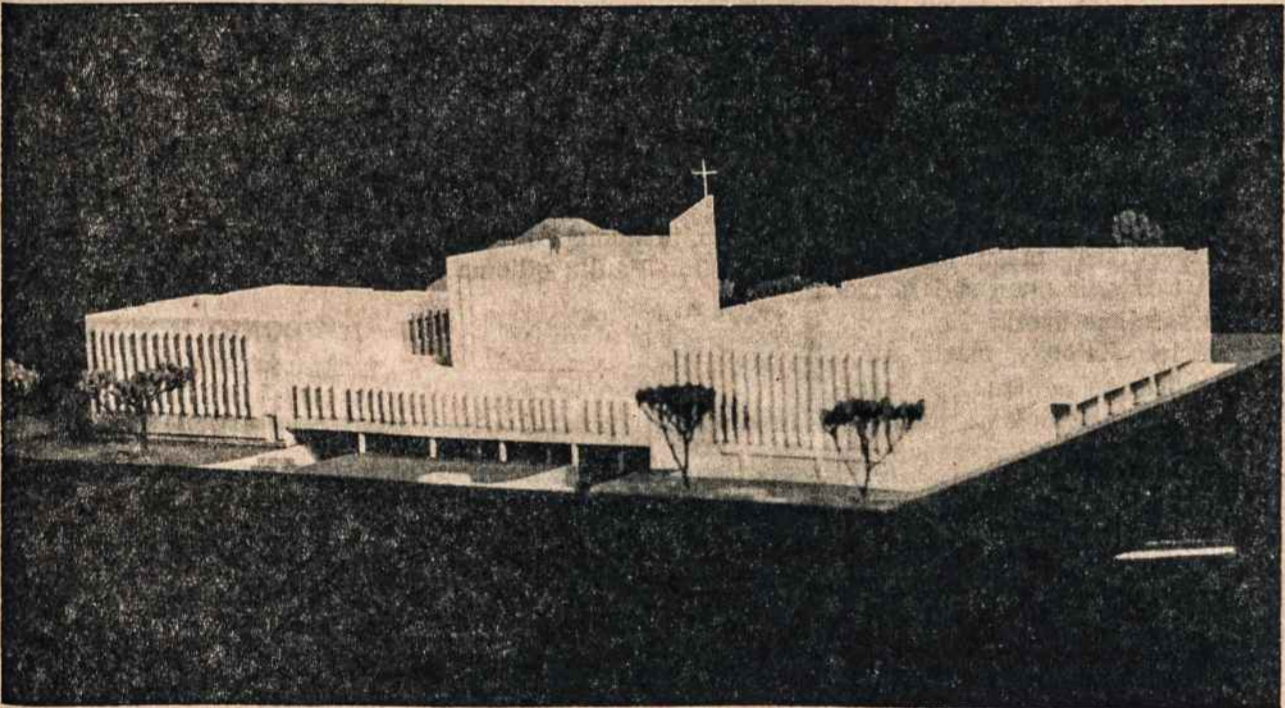
— Dail. Bronius Murinas Union League Civic and Arts Foundation Chicagoy surengtoje dailės parodoje laimėjo 200 dol. premiją už akvarėlės kūrinių "Malonus šešėlis". Iš pateiktų jūrų komisijai 627 darbų, buvo atrinkti 93 kūriniai. Bendra premijų suma — 15,000 dol. Viso buvo 50 premijų. Paroda vyko gegužės 11-18.

— Clevelando lietuvių dailininkai su naujais kūrinių ruošiasi parodai, kuri įvyks šv. Jurgio parapijos salėje gegužės 31 ir birželio 1. Parodoje dalyvauja R. Laniauskas, E. Mulionienė, A. Mulionis, N. Palubinskienė ir A. Vaikšnoras. Parodą globoja akademikai.

— Nauja Detroito Lietuvių Organizacijų centro valdyba sudaryta Detroito. Pirmininkas — Kazys Veikutis, vicepir. — Rimas Sukauskas-Sakis, sekretorius — Jonas Svoba, finansų sekret. — Petras Pagojus, išdalininkas — Vacys Lelis, valdybos narys ir organizacijų ryšininkas — Antanas Sukauskas ir valdybos narys bei Alto kongresui komisijos narys Petras Januška. Detroito Darbo dienos savaitgalyje Altas šaukia didingą Lietuvių kongresą. Ta proga ir DLOCUI teks nemažai pareigų. Į būsimų komisijų darbus jau sutiko įsijungti: Elzbieta Paurazienė, Rimas Sukauskas, Stasys Šližys ir Petras Januška. Detroito Lietuvių Organizacijų Centro adresas: 2002 Ferdinand St., Detroit, Mich. 48209.

sąjungietės talkins virtuvėje ir keps namie pyragus.

Svč. Trejybės parapijos klebonas kun. J. Matutis ir kun. A. Karalis maloniai prašo parapijos draugijas, parapičius ir visus lietuvius prisidėti prie gegužinės rengimo darbų ir dalyvauti. Gegužinė bus lietuvių parke — East Hartford, Conn. Sąjungietė

Kultūros židinio pradinio plano modelis, darytas archit. Adolfo Tyliaus. Planuojama salė, lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijos kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvs, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolyna. Šis planų modelis bus toliau vystomas ir tobulinamas, tiek viduj, tiek išorėj.

Nuotr. R. Klislaus

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINIŲ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinio tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesnę auką prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TEVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius) į:

Garbės fundatorius (\$1000)

Fundatorius (\$100)

Amžinuosius narius (\$500)

Rėmėjus (mažesnė auką)

Pasizadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui.....

ADRESAS

Zip Code

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

Inž. A. Novickis su savo buvusiais bendradarbiais ir jo pagerbimo rengėjais. Iš k. į d. P. Csmolskis, V. Rūtenienė, inž. J. Alyta, J. Bagdienė, inž. A. Novickis, p. Bioševienė, V. Bioševius—Inž. ir Arch. Sąjungos N.Y. skyriaus pirmininkas, J. Okunis, p. Giedrikis, J. Vilkaitis ir Z. Jūrys.

Inž. A. Novickio pagerbimo pobūvis

Amerikų Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos N. Y. skyrius gegužės 16 suruošė savo nariui Antanui Novickiui jo 75 metų amžiaus proga gražų pagerbimo pobūvį.

Pobūviui — vakarienei pasirinkta atitinkamos architektūros restoranas Steak Pub, Valley Stream, kurio anglų gotiko puošni salė daug prisidėjo prie vakaro iškilmingumo ir pasisekimo.

Populiarus ir visų mėgiamas jubilias atrodė kaip visada jaunatviškas, malonus ir linksmas. Bet kai draugų ir publikos pradėjo rinktis minics, ir teko daug kam atsakyti, nes nebuvo jau vietos, tai jubilias buvo pagautas ir sujaudintas, kad tiek daug atsirado draugų ir pažįstamų, kurie, nepaisydami darbo dienos nuovargio, atvyko į pagerbti.

Buvo sudainuota "Ilgiausių metų" ir prie skanios vakarienes buvo pasakyta daug kalbų apie jubilato šviesų asmenį kaip Nepriklausomos Lietuvos atstatytoją. Mat, inž. Novickis buvo Lietuvoje vyriausias statybos inspektorius. Jis daug prisidėjo savo darbais ir savo techninė, architektūrinė priežiūra. Jo rūpesčiu visi statybos darbai Lietuvoje buvo daromi geriausios kokybės, ir geriausios rūšies medžiagos buvo naudojamos statybai. Daugumos inžinierių ir architektų nuomone — namų statyba buvo vykdoma geriau negu Amerikoje, ir namai, kad ir žymiai mažesni, buvo stipresni negu čionai.

Kalbų buvo daug: visų pirma jubiliatą pasveikino ALIAS valdybos pirmininkas inž. Bioševius; toliau kalbėjo jubilato bendradarbis nuo senų laikų — inž. arch. J. Alyta; jubilato, jaunystės draugas J. Pakalka; senas veikėjas J. Vilkaitis; karių Ramovės vardu kalbėjo ir sveikino kpt. V. Alksninis; Liet. Bendruomenės vardu kalbėjo A. Ošlapas. Vliko vardu J. Audėnas.

Po to jubiliatui buvo padaryta maloni staigmena — ALIAS valdybos paprašytas, inž. arch. Okunis nupiešė gražų, didelį spalvotą perspektyvinį Kauno miesto Darbo Rūmų paveikslą. Jubiliatą tai labai pradžiuogino, nes jis tuos Darbo Rūmus suprojektavo ir pastatė.

Taip pat įteikė visų pasirašytą sveikinimo adresą, kurį nupiešė J. Sileikis. Adresas buvo papuoštas gražia lietuviška juosta, kurią išaudė Emilija Jūrevičiūtė.

Taip pat gauta sveikinimų raštu iš įvairių vietovių. Atsakydamas savo kalboje jubilias paminėjo, kad jo nuopelnas Lietuvos atstatymui buvo kuklus. Jei ką nors padarė, tai daugiausia dėl to, kad visada turėjo gerų ir draugiškai nusiteikusių padėjėjų. Čia jis paminėjo inž. Algirdą Šalkauską, paminėjo ir pasidžiaugė čia pat esančiais keliais bendradarbiais, būtent — Alyta, Andriūška, V. Mačiūnu ir Jane Bagdine.

Buvo apgailėta, kad į šį pobūvį dėl ligos negalėjo atvykti jubilato žmona, taip pat dukteris ir sūnus.

Vakaras praėjo labai jaukioje nuotaikoje. Žmonės nenoriai skirstėsi, mat visi norėjo smagiam inž. Novickiui paspausti dešinę ir tarti keletą malonių žodžių.

Inž. Antanas Novickis kalba savo pagerbime, kurį surengė Inž. Architektų Sąjungos New Yorko skyrius gegužės 16 d. Šalia p. Bioševienė. Nuotr. V. Maželio

Hartford, Conn.

Nauji vadovai Lietuvių Bendruomenėje

Daug rašyta ir kalbėta, kad Lietuvių Bendruomenės ateitis priklausys tik nuo jaunimo, — ar jis įsijungs į veiklą, ar ne. Pesimistai jau suskaičiavo ir metus, kada pasibaigs lietuvių. Bet štai Hartfordas padarė staigmeną, — naująją LB apylinkės valdybą sudaro jauni žmonės, beveik visi baigę aukštuosius mokslus čia Amerikoje.

Naujasis LB pirmininkas inž. Alfonsas Dikas (jis dar turi ir prekybinės administracijos magistrą) per lietuvišką radijo valandėlę pareiškė padėką senajai valdybai. Jis pasakė, kad pirmasis naujas valdybos rūpestis bus pritraukti jaunimą.

— Mes neturime patyrimo visuomeniniame darbe, bet mes turime jaunas širdis, didelius norus ir planus Lietuvai padėti, ir prašome senimo padėti mums tuos planus vykdyti.

Tokie žodžiai senimą tikrai džiugina. Lietuviybė tikrai nežus, kol yra tokio jaunimo.

Br. Kr.

Katalikų Susivienijimo 84 kuopa gegužės 4 turėjo bendras mišias. Po mišių parapijos salėje įvyko bendri pusryčiai. Gausiai dalyvavo nariai ir svečiai. Taip pat atsilankė klebonas kun. J. Matutis ir vikaras kun. A. Karalis. Klebonas kun. J. Matutis pasakė kalbą ir

pagyrė kuopos valdybą už darbštumą. Vėliau dar sveikino kun. A. Karalis ir L. Katalikių Moterų Sąjungos kuopos pirmininkė M. Petrauskienė. Pusryčių surengimui vadovavo kuopos vicepirmininkas Stasys Šrupas, nes pirmininkas J. Grinius buvo išvykęs atostogų. Dirbo ir kiti valdybos nariai, talkino V. Balčiūnas, J. Leonaitis, B. Sitkus, Ona Kaunetis ir kiti. Visiems ačiū.

Gegužinę — pikniką Svč. Trejybės lietuvių parapija rengia birželio 22 Lighthouse Grove, East Hartford, Conn. — A.P.

Reklamos karas

Viename Anglijos miestelyje pyragaičių parduotuvės savininkas iškabino tokį skelbimą: — Pirkite mūsų pyragaičius! Svaras — šeši pensai. Mokėti daugiau reikėtų leisti save apiplėšti!

Kitoje gatvės pusėje buvo kita parduotuvė. Rytojaus dieną tos kitos parduotuvės savininkas iškabino tokį skelbimą: — Pirkite mūsų pyragaičius po 9 pensus. Mokėti pigiau reikėtų leisti save nuodyti.

Kada kyla baimė

Vėlai vakare vyriškis sutiko merginą ir klausia: — Ar jūs, panele, nebijote taip vėlai viena vaikščioti? — Kol viena vaikštai, tai nebijau.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

Parduotas automobilis Klausimas

Esame ankstesnės kartos lietuviai ir labai seni "Darbininko" skaitytojai. Turime vieną sūnų ir vieną dukterį. Dukterė yra netekėjusi, bet sūnus yra vedęs ir turi du mums labai brangių vaiku. Marti yra neprasta, vaikus labai gerai prižiūri, bet turi vieną silpnębę: nežino pinigų vertės. Kiek sūnus beuždirbtų, jai niekuomet neužtenka, visko nori.

Kai jiedu apsigėdė prieš 12 metų, mes jiems davėme butą savo dviejų šeimų namuose. Butą ištaisėme, idėjome naują pečių, naują šaldytuvą ir naują apšildymą. Mes nupirkome visus virtuvės baldus ir kitus reikmenis ir televiziją. Kitus baldus jie patys nusipirko.

Pagyvenusi pas mus pusantą metų, marti užsispyrė, kad nenori gyventi dviejų šeimų namuose. Užsinerėjo vienos šeimos namų. Mes kalbinome sūnų nenusileisti, bet jis nesugebėjo atsispirti.

Susiradę vienos šeimos namus, jie ir vėl pas mus. Sako, nenorime aukštų procentų mokėti už paskolą, paskolinkit pinigų ir uždėkit "mortgage", tai būsite tikri, kad sumokėsite.

Dukterė mus kalbino pinigų neskolinti, bet, žinai Tamsta, esame tėvai ir minkštos širdies. Paskolinome 9 tūkstančius dolerių. Advokatas uždėjo "mortgage", sako, nesirūpinkite, jie negalės namų parduoti, jums nesumokėję.

Nusipirko, išsikraustė, ir turime pasakyti, kad gana tvarkingai mokėjo mėnesinius mokėjimus. Vieną kitą kartą pavėlavo, bet iš viso moka labai tvarkingai. Praėjo metai, gimė du mūsų anūku. Mes jiems ir "bonds" nupirkome ir šiaip duodame ko tik jiems reikia, nieko jiems negailime. Dukteriai pavydu, ir ji dažnai mus bara, kad tiek pinigų išleidžiame anūkam. Anūkai mūsų brangiausias turtas, ir mum sudaro malonumo jiems duoti.

Prieš Kalėdas marti atėjo pas mus su sūnum. Sako, reikalingas automobilis, nors vyras ir turi savo naują automobilį. Sako, kai vyras išvažiuoja į darbą, ji pasilieka be automobilio ir negali vaikų atsivežti iš mokyklos, nei į krautuvę važiuoti maistui nusipirkti. Sako, procentai dabar labai aukšti, nenorime bankui jų mokėti, paskolinkit pinigų, gražinsim.

Dukteriai nieko nepasakė, paskolinome pusantro tūkstančio dolerių, bet mes sakėme, kad turime nueiti pas savo advokatą, kad surašytų tokį "mortgage", kaip kad surašė ant namų. Vaikai sako, gerai. Kitą dieną visi nuėjome pas advokatą, ir jis surašė sutartį, kurią marti pasirašė. Ji turėjo mum mokėti iš savo pinigų, ne vyro, po 15 dolerių į mėnesį. Tuoj po Naujų Metų marti automobilį pardavė vienai savo draugei, pati nusipirko nau-

ją automobilį, mums apie tai nė žodžio nepasakiusi, nei neatsiklausiusi. Už skolą mums teдавė 45 dolerius per visą pusmetį. Nesuprantame, kaip ji galėjo automobilį parduoti, mūsų neatsiklausiusi, jei ant to automobilio buvo uždėtas mūsų "mortgage", kaip ir ant namų.

Mūsų dukterė dirba pas advokatą jau 16 metų, ir ji mums sako, kad mes galime reikalauti skolos iš marčios draugės, kuri nupirko iš jos seną automobilį. Mums būtų daug geriau, jei mes galėtume reikalauti iš marčios draugės, juk nemalonu duoti iš jos seną automobilį. Prašome mums pasakyti, ar mūsų dukterė teisi ir ar mes galime patraukti į teismą dabartinę savininę to automobilio, ant kurio mes turime "mortgage", nes mes niekuo-

met to "mortgage" nuo automobilio nesame nuėmę. Motina, Massachusetts

met to "mortgage" nuo automobilio nesame nuėmę.

Motina, Massachusetts

Atsakymas

Jei Tamstų dukterė dirba pas advokatą, kodėl ji negali pasiklausti savo darbdavio, ar ji teisi, ar ne? Jos advokatas — darbdavys jai paaiškintų, kad sutarties tarp Tamstų ir marčios neužtenka Tamstų vadina mam "security interest" užtikrinti. Tokia sutartis turi būti užregistruojama (recorded) atitinkamose įstaigose, ir, be to, reikalingas vadinamasis "financing statement". Nežinau, ar Tamstų advokatas tai buvo atlikęs. Tamstų atveju marti yra "consumer" (vartotojas); jos automobilio pirkėja taipogi yra "consumer" (vartotoja). Todėl Tamstų interesam apsaugoti turėjo būti užregistruota ne tik sutartis (agreement — chattel mortgage), bet ir vadinamasis "financing statement". Jei tai nebuvo padaryta, Tamsta tegali ieškoti iš savo marčios, kuri pasirašė sutartį, o ne iš jos automobilio pirkėjos, jei pastaroji nežinojo apie Tamstos "interesa" marčios automobiliuje.

Patariu pasikabėti su tuo advokatu, kuris "tvarkė" Tamstos ir marčios susitarimą dėl automobilio pirkti skolinamų pinigų. Jis žinos, kas buvo ir ko nebuvo padaryta ir kas dabar galima daryti.

Bendraklasiui ir prieteliui

A + A

KĘSTUČIUI KUDŽMAI

staiga mirus, jo žmoną Reginą ir sūnus giliai užjaučia

JONAS ir DANA BILENAI

A + A

KĘSTUČIUI KUDŽMAI

staiga mirus, jo žmoną Reginą, sūnus Liną ir Darių, dr. V. ir M. Vygantus, dr. V. ir R. Ingelevičius nuoširdžiai užjaučia

Aušra ir Antanas SABALIAI

A + A

ANTANUI BENDORIUI

mirus, jo žmoną Antaniną, dukras Aušrą, Jūrą ir Ramunę bei sūnų Paulių giliai liūdesyje širdingai užjaučia

MAIRONIO MOKYKLOS mokytojai, mokiniai ir tėvai

A + A

KĘSTUČIUI KUDŽMAI

mirus,

jo žmoną, vaikus, Vygantus, Ingelevičius nuoširdžiai užjaučia

N. Y. ir N. J. ateitininkai sendraugiai, studentai ir moksleiviai

A + A

ANTANUI BENDORIUI

mirus,

jo žmonai, dukrom, sūnui ir visiems artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

N. Y. ir N. J. ateitininkai sendraugiai, studentai ir moksleiviai

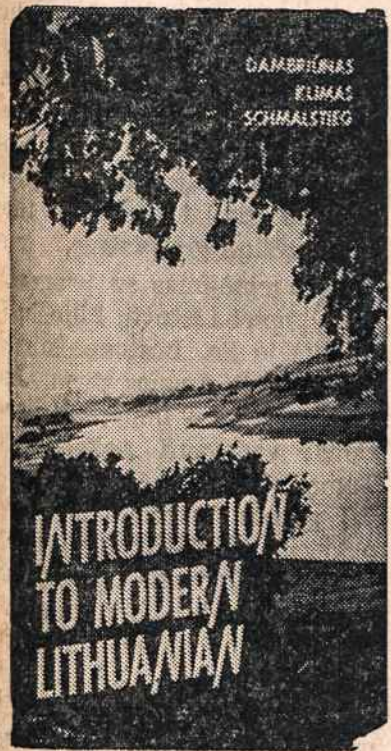

Solistas Stasys Citvaras dainuoja Lietuvių Fondo vaikus pavasario baliuje. Nuotr. R. Kisteliaus

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO

reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc. 83-12 Cooper Avenue Glendale, N. Y. 11127 Tel. 894-4188

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN
 Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodyneliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė iš-mokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškoni Brooklyne. 479 psl., kietais vir-šeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pra-dedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS
 910 Willoughby Ave.
 Brooklyn, N. Y. 11221

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda
NEW YORKE
 šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD
 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktoriaus
 Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schlei-
 fer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-
 289-6878.

Laisvės žiburys — **NEW YORK** —
 Lietuvių ir anglų kalbomis sekma-dieniais 2-3 val. popiet. WHBI 105.9
 FM banga. Vedėjas: Romas Kezys,
 TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle
 Village, N.Y. 11379.

BOSTON. MASS
 Vedėjas
STEP. MINKUS
 WLYN — 1360 kilocycles
 ir FM 101.7 banga
 Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

**BOSTON, WORCESTER
 BROCKTON, V.**
 Vedėjas P. VIŠČINIS
 173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
 Tel. JU 6-7209
 FM bangomis 107.9 MC
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
 Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

DETROIT, MICH.
 Lietuviškų Melodijų Radio Valanda
 WJLB stotis — banga 1400
 šeštadieniais 3:00 iki 4:00 p.p.
 Patricia Banda tel. 278-3265
 Algis Zaprackas tel. 549-1982
 Vedėjas — Ralph J. Valatka
 15756 Lesure Detroit, Mich. 48227
 telef. 273-2224

HARTFORD, CONN.
 Ved. ALG. DRAGONAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
 273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
 Tel.: 249 - 4502
 Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
 WZUM, 1590 banga
 vedėjas VYT. A. YUCIUS
 62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
 Tel. 563-2754
 Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
 WTEL, 860 kilocycles
 BENDRUOMENĖS BALSAS
 1203 Green St., Phila, Pa. 19123
 PO 5-0932
 šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

LOS ANGELES, CALIF.
 L. Bendruomenės Radijo Valandėlė
 Iškūrta 1969.II.16, stotis KTYM, ban-ga 1460. Sekmadieniais 5-5:30 v. p.p.
 Liet. Radijo valandėlės klubo pirm.
 S. Pautienienė, sek. J. Gedmintas,
 12d. T. Sereikienė, vedėjas S. Paltus.
 3786 Griffith View, Los Angeles,
 Calif. Telef. 682-0244.

Mažųjų futbolo komanda. Iš k. į d. L. Strazdas, V. Navickas, J. Beleckas, E. Kerekas, A. Blaževičius, J. Ga-linis, vartininkas R. Katinas, P. Šilbajoris, R. Bobelis, T. Vainius, A. Birutis, S. Birutis, S. Labutis.

SPORTAS

**STALO TENISO
 PIRMENYBIŲ DAVINIAI**

Balandžio mėnesyje New Yor-ke įvykusių stalo teniso rung-tynių žaidėjai išsirikiavo šia tvarka: Mergaičių "B" klasėje — žemiau 12 metų pirmąją vie-tą laimėjo Danutė Gvildytė ir an-trą Daiva Valaitytė. Jaunių "C" klasėje žemiau 14 metų — pirma vieta — Saulius Labutis, an-trą — Paulius Gvildys, tre-čia — Kestutis Bungarda, ket-virta — Skirmuntas Bungarda. Jaunių "B" klasėje — žemiau 16 metų, pirma vieta — Vitas Gerulaitis, antra — Tomas Dič-pinigaitis, trečia — Paulius Gvildys, ketvirta — R. Labu-tis ir penkta — Saulius Labu-tis. Vyrų klasėje pirma vieta — Pranas Gvildys, antra dr. Da-rius Slavinskas, trečia — Ged-minas Grajauskas, ketvirta — Z. Bungarda ir penkta — kun. P. Geiščiūnas. Rengėjai nuošir-džiai dėkoja visiem dalyviams ir žiūrovams už atsilankymą.

Valdyba

**JAUNIAI LAIMI — SENIAI
 PRALAIMI...**

Pereitą savaitgalį viešėjusi Poughkeepsie, mūsų pirmoji fut-bolo komanda parsivežė pralai-mėjimą pasekme 2:7. Pasekmė netaip jau baisi, jei pažymėsi-me, kad mūsų žaidė tik de-vyniese. Net vadovas Remeza I turėjo vėl vilktis ilgą laiką ne-šiotą uniformą. Mūsų žaidė šios sudėties: Jurkūvenas; Šilei-kis, Mrozinskas, Kreicas; Reme-za I, Market; Malinauskas II, Česnauskas. Nebuvo vartininko Jankausko, kurio susižeidimas rungtynėse prieš čekoslovakus pasirodė rimtesnis negu man-ya. Klivečka II pasirašė Phila-delphia Spartans profesionalų klube, o Malinauskas I pasitrau-kė staiga, net sezono nebaigęs. Pagirtinas devynetukas, nežū-rint to visko, padoriai ir sąži-ningai kovojęs.

Geriausiai iš visų lietuvių kom-andų pirmenybėse varosi ma-žųjų (9-13 metų) komanda. Va-dovo Steponio priežiūroje, at-

rodo, laikui bėgant, susilauksi-me tinkamos pasipirties. Štai šeštadienį pirmenybių rungty-nėse prieš German-Hungarians pasiekta pergalė pasekme 2:0. Komandos nuotrauką matote čia pat.

Ateinantį šeštadienį mažučiai žaidžia pirmenybių rungtynes prieš Gottschee B, 3 val. Met-ropolitain Oval, Maspeth L. I. Pirmoji komanda žaidžia pas-kutiniausias šio sezono pirmeny-bių rungtynes prieš Kolping SC, Kissena parke Flushing L. I., 2:30 val. Priešžaismyje ten pat jaunieji žaidžia prieš Ger-man-Hungarians SC, 12:45 v.

Atletas

**SALFASS-gos KREPŠINIO
 VADOVAS**

Nauju SALFASS krepšinio vadovu yra tvirtinamas Jonas Valaitis, Chicago LSK Neris narys, 8227 South Richmond St., Chicago, Ill. Telef. (312)— 776-9600. Taipogi Chicagoje yra suformuotas SALFASS-gos krepšinio komiteto branduolys.

Visais krepšinio reikalais pra-šome kreiptis į naująjį vadovą. Jonui Valaičiui linkime sėk-mės šiose svarbiose pareigose.

Jonas Valaitis šias pareigas eina nuo 1969 kovo 15.

**NAUJAI IŠLEISTOS
 KNYGOS**

Lithuania 700 Years, parašė A. Budreckis, J. Jakštas, J. Pu-zinas, S. Lozoraitis, redagavo A. Gerutis. Knyga parašyta ang-lų kalboje, didelio formato, kie-tais viršeliais, 474 psl. kaina 12 dol. Liepsnos ir apmaudo ašočiai, premijuotas J. Gliaudos romanas, kaina 4 dol.

Vergijos kryžkeičiuose, S. Rū-kienė, kaina 5 dol., kietais virš. 6 dol., Lietuvių literatūra sve-tur, redagavo K. Bradūnas, kie-tais viršeliais 10 dol., Ant. Vil-nelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio ašmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 4 dol. Dangus debesyste, J. Švaitas, premijuota, kaina 2.50 dol.

Šios bei kitos knygos gauna-mos: Darbininkas, 910 Willou-ghby Ave., Brooklyn, New York 11221.

HELP WANTED

Office Opening in Our New Maspeth Office
Consolidated Merchandising
 — Needs —
 SECRETARIES
 BOOKKEEPERS
 CLERICAL
 PORTER
 Apply in Person or Call
 59-50 Queens Midtown Expressway
 Maspeth, N.Y.
 894-5150

X RAY TECHNICIAN
 DOCTORS GROUP
 Salary Open
 Call 914 - 723-5566
 Between 9 AM and 4 PM.

KEYPUNCH OPERATORS
 All Shifts 029/059
 Min 2 years experience
MERRITT BUSINESS SERVICE
 221 Park Ave South N.Y.C.
 Call 228-3570

PLASTICS
 Polyethylene Extruder Operators.
 Flexographic Printers
 Polyethylene Bag Making
 Operators
 Experience preferred, not necessary
 Excellent fringe benefits
 including pension.
 Steady all year work
 including overtime.
 Apply to our Personnel Dept.
 337-6191
 5 Raritan Rd. Oakland, N.J.
POLY PLASTIC PRODUCTS, Inc.
 An Equal Opportunity Employer

FILATELISTAI!
 Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

H. W. MALE

Knitters 2nd shift exp preferred. Good wages, progressive increases, overtime, incentive plan, pd holidays & vacations, group insurance plan. For interview call: Mr. Kibbe or Mr. Ryzewski 413 - 596-6821. Michael Paul Knitting Mills, Wilbraham Industrial Park No. Wilbraham, Mass.

PLUMBERS AND PLUMBER'S HELPERS
 Steady Job, Good Salary
 Paid Vacation, Rockland County (45 minutes from N.Y.C.)
 Call (914) 357-3503

EXP ELECTRIC MOTOR REPAIR MAN
 Steady nice working conditions
 Drivers Lic Required
 Call OL 8-2441

Factory Help wanted \$2.50 per hr, increases of 10¢ each month up to \$3.11 per hr. Knowledge of English required. Promotion with exp, fringe benefits, pension funds. Call (914) 668-4300 or apply 1-3 PM Tues. and Wed at: I. Stern & Co., Inc. 320 Washington St. Mt. Vernon, N.Y.

GUARDS
 Full time \$2.50 per hour. Immediate openings, many benefits. Clean record, car and phone required. Knowl-edge of English necessary. Call 212 WH 4-1470 or 201 - 798-1171 Mon-day thru Friday 9 AM - 3 PM.

AUTO BODY PAINTER
 Modern Shop — All Benefits
 Salary according to experience
THUNDERBIRD SERVICE
 70-16 51st Ave., Woodside Queens
 Call 639-6314

CARPENTERS and CARPENTER FOREMAN
 Union - Steady. Work in N. Y. C. and Lower Westchester TU 6-0500

ALUMINUM FOUNDRY
 needs molders and helpers
 Apply at George L. Meade, Foundry Co., 244 South Road, Bedford, Mass.

GENERAL FACTORY HELP
 Laundry work steady nice working conditions
PROSPERITY LAUNDRY
 48-12 25th Street
 AS 4-0300 - 9 - 12

GENERAL FACTORY HELP
 Will train, Day and Night Shift
 No experience necessary
KOLBI POLY BAG MFG., CO.
 747 Evergreen Ave. Brooklyn, N.Y.
 HI 3-6400

GENERAL FACTORY HELP
 Steady nice working conditions
 Call 274-0300 ask for Lucy Rosa
PROSPERITY CLEANERS
 4812 25th Avenue
 Long Island City

Machinist Jigmill operator model 4B
 \$4.35 per hour, many fringe ben-efits. Accounting and marbelizing. Factories & offices, completed over week-ends. Airless equipment, rea-sonable rates. 231-6900 527 E 233rd Street Bronx

GENERAL FACTORY HELP
 Good salary — Day shift. No exp. necessary. Steady, nice working conditions. **GLOBAL STEEL PRO-DUCTS** 95 Marcus Blvd. Deer Park, L.I. Call Mr. Genova (516) 586-3456

EXP UTENSILS ASSEMBLER & EXP HANDSAW CUTTER
 Steady nice working conditions
JO-LYN KITCHEN CO.
 1558 McDonald Ave. Brooklyn N.Y.
 Call 336-6060

MALE — FACTORY
 All union benefits, paid vacations, sick pay, Blue Cross, Blue Shield, pension. Steady employment, 40 hr. week, plus overtime. — ST 4-7880 L.I.C. Area

DRIVERS - ROUTEMAN All union benefits, paid vacations, sick pay, Blue Cross, Blue Shield. Steady em-ployment, 40 hr. week. Starting rate \$2.50 per hour, with automatic in-creases. Call 8-5 ask for Jim L.I.C. Area. — ST 4-7880

Muziejiaus retenybė!
 Baigiančios pranykti Neprikl. Lietuvos SIDABRINĖS MONETOS
 pardavimui: 5 litai — J. Basa-navičius, 10 litų Vytautas Didy-sis, 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainaraštis — pareikalavus. P. ZABLOCKIS, 2333 Onta-rio St., Vancouver 10, B. C. Canada.

Berniukų stovykla prie Atlanto
 Visi berniukai nuo 8 metų iki 15 metų kviečiami atsigai-vinti kūnu ir siela, sustiprinti savo patriotinę dvasią Pran-ciškony vedamoje stovykloje Kennebunkport, Maine. — Stovykla veikia nuo birželio 27 d. iki liepos 25 d. Atlanto bangos ir erdvus baseinas laukia jaunimo!
 Dėl registracijos ir informacijų kreiptis:
FRANCISCAN MONASTERY
 Kennebunkport, Me. 04046 Tel. (207) 967-2011

D' augsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —
LAKE GEORGE N. Y.
 lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje
Blue Water MANOR
 vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone
 KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiaus-ųjų pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.
 PATOGIOS patalpos, geras maistas.
 SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaris salėje kon-certai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.
 IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS
 Šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).
 Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N. Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.
 Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:
BLUE WATER MANOR
 DIAMOND POINT, N.Y. 12824 Tel. (518) NH 4-5071

Lietuviška vasarvietė BANGA
 Cape Cod, Mass.
 Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach. Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgį. Skanus lietuviški valgiai. Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsui. Svečiams be savų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio. Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis. — Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:
 A. Pakštienė
 BANGA
 BOX 188, CENTERVILLE CAPE COD, MASS. • (617) SP 5-4633

DISPLAY
 All types of Painting and Spraying. Acoustical ceilings, Multi-color, etc graining, glazing and marbelizing. Factories & offices, completed over week-ends. Airless equipment, rea-sonable rates. 231-6900 527 E 233rd Street Bronx

You are invited to come and see one of the finest and hardest selec-tions of **Butcher Blocks** that you will be proud to own in your kitchen, etc. All sizes. Alexander Butcher Blocks & Supply Corp. 232 Bowery, New York City, Daily 8 to 5:30 pm. Phone 226-4021

Bothered by Roaches Rats or Mice exterminating apts stores and fac-tories low rates free estimates —
ASTRO EXTERMINATORS
 74 Conselyea Street Brooklyn, N.Y. 388-5304

NATION-WIDE ART CENTER
 Open 6 Days a Week
 Original Oil Paintings
 Custom framing at discount prices
 2712 Nostrand Ave Brooklyn
 Call DE 8-8112

B & B REST HOME
 A Home Away from Home
 Good food & recreation facilities
 Catholic Church within the Area.
 Jacksonville Road Mt. Holly N.J.
 Call 609 - 267-4025

D. D. Painting Co.
 220 EDGEcombe AVE.
 CALL WA 6-5370
 Commercial work, all overhead work. Inside and outside. Sidewalk-cement finish. Roofing and all work guaranteed.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
 Tel.: GL2-2923

SERVICE
5 BORO INVESTIGATION SERVICE
 MATRIMONIALS and MISSING PERSONS
 665 New York Ave. Brooklyn
 Call 467-5510

MIKE'S Music and Electric Center
 We repair all makes Radio or TV's Black & White or Color take in. We also trade your old set for recon-ditioned one. Call any hour. — 1444 Broadway Brooklyn. Call 491-9186

BBB CO. FLOOR WAXING
 Scraping porter
 Cleaning rug shampoo Mothproof
 All work guaranteed
 Call 994-4932 or 881-2531

CROWN LUMBER CO. INC.
 For the Do It Yourself People
 Use our Cash and Carry Plan.
 62-65 Fresh Pond Road
 Ridgewood — VA 1-6778
 Ask for Mr. Frank

VILLAGE SERVICE CENTER
 Open 7 days a week
 We do general Auto Repairs and Towing Service
 975 Van Houten Ave Clifton N.J.
 Call 201 - 779-8558 or 773-9731

BARNEY'S PAINT SHOP
 Barney Uhlend, Prop.
 Auto and Truck Painting
 We take pride in our work.
 Call —
 609 - 451-8190

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
 AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
 Mūsų krautuvėse geriausias dešros Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
 Užėikite — įsitikinsite!
9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9
 New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
 Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
 Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
 Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
 E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
 Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
 Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
 Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
 Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Dr. J. Kazickas kalba Lietuvių Fondo vajuos vakarieneje, kviesdamas visus savo auka paremti Liet. Fondą.
Nuotr. R. Kisieliaus

AR NE PIRMAS TOKS VAKARAS NEW YORKE?

Lietuvių Fondo vajuos balius. Surinkta 30,000 dol.

Dail. J. Bagdono tapybos kūrinių paroda rengiama birželio 6-7-8 Angelų Karalienės parapijos abiejose salėse. Parodą globoja JAV LB New Yorko apygardos valdyba.

Aldonos Kepalaitės piano rečitalis bus šį šeštadienį, gegužės 24, 5:30 v.v. Town Hall salėje. Programoje Brahmsio Capriccio in F Sharp Minor, Opus 76, Intermezzo in B Flat Major, Opus 76, Capriccio in D Minor, Opus 116, Mozarto — Sonata in C Major, K. 330, Chopino — Sonata in B Flat Minor, Opus 35, Debussy — dvylika preliudų ir Toccata. Į koncertą kviečiami atsilankyti visi muzikos mėgėjai. Bilietų galima gauti prie įėjimo.

Vytautas Bacevičius, pianistas ir kompozitorius, turėjo savo kūrinių koncertą per New Yorko radiją — WNYC gegužės 3 nuo 6 iki 6:45 v.v. Radijo direktorius dr. Herman Neuman, atidarydamas programą, pranešė, kad tai bus Pabaltijo kraštų koncertas su Bacevičiumi kaip pagrindine jėga. Pradėjo latvių Medinš simfonine plokštele, paskui buvo estų liaudies dainos ir tada V. Bacevičiaus Capriccio Meditation ir dvi groteskos. Koncerto pradžioje paskaitė V. Bacevičiaus biografiją. Baigiant koncertą, padarė pasikalbėjimą ir paprašė, kad išaiškintų radijo klausytojam, kas tai yra kosminė muzika. Kompozitorius improvizavo kokios 15 minučių paskaitą ir pasisakė, kad parašys knygą šia tema.

"Lietuvos Atsiminimų" radijo valanda, kuriai vadovauja prof. dr. Jokūbas Stukas, šiais metais vėl rengia du didžiulius radijo piknikus. Pirmasis, Didžiojo New Yorko lietuviams, įvyks rugpjūčio 3, sekmadienį, Plattdeutsche Parke, Franklin Square, L. I. Antrasis, New Jersey lietuviams, įvyks rugsėjo 7, Royal Gardens Parke, Rahway, New Jersey.

Už a.a. Antaną Sodaitį metinės mišios bus aukojamos Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčioje, Maspeth, N. Y., gegužės 31 d. 8:30 val. ryto. Gėminės, draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti.

Vyksta į Chicago kviečiami apsišoti O'Hara lietuviškos Lito bendrovės viešbutyje, 7 minutes nuo O'Hara aerodromo, iš kurio paims viešbučio limuzinas. Puikūs kambariai, restoranai, maudymosi baseinai. Savaitgaliais sumažintos kainos. Adresas: O'Hara Congress Inn, 30-10 North Mannheim Rd., Franklin Park, Ill., tel. 455-4300.

REMKIME LIETUVIŠKĄ ŽODĮ

Jau ketvrti metai Laisvės Žiburys lietuvišku žodžiu radijo bangomis veda kovą už Lietuvos išlaisvinimą iš rusų vergijos ir lietuviška daina bei lietuviškos muzikos garsais kelia lietuvių dvasią branginti visa, kas lietuvių tautai sava ir šventa.

Per angliškąją programos dalį Laisvės Žiburys atidengia amerikiečiams ir kitų tautybių atstovams klatingą rusų politiką, užgrobiančią Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes, ir jų nežmoniškas priemones pavergtiesiems surusinti.

Anksčiau čia atvykusių tautiečių vaikams Laisvės Žiburys padeda geriau pažinti savo kilmės kraštą ir jo kultūrinę vertybę. Ne vienam sužadina norą dirbti ir aukotis dėl jo išlaisvinimo.

Laisvės Žiburys yra bendra

Autobusas į Kennebunkport, Maine, išvyksta iš Brooklyno nuo pranciškonų vienuolyno 680 Bushwick Ave., gegužės 30 d., 12 val. ryto. Dar keletas vietų yra laisvų. Kas domėtusi šia išvyka, prašom skambinti Darbininko administracijai telefonu GL 2-2923, vakarais GL 5-7068.

Muz. Nijolės Uliėnienės piano mokinių rečitalis įvyks gegužės 29 jos studijoje Plainview, Long Island.

Dr. Juozas Kazickas, Lietuvių Fondo stambus rėmėjas, apmokėjo visas Motinos dienos Laisvės Žiburio radijo programos perdavimo išlaidas. Radijo vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

MASPETHO ŽINIOS

Audronė Skobeikaitė susituokė su Gerard Tozzi gegužės 18. Parapijos Taryba išsirikino valdybą: pirmininkas Alfonsas Cerebiejus, vicepirm. Anthony Heim ir sekretorė Rūta Smitman, atidarydamas programą, pranešė, kad tai bus Pabaltijo kraštų koncertas su Bacevičiumi kaip pagrindine jėga. Pradėjo latvių Medinš simfonine plokštele, paskui buvo estų liaudies dainos ir tada V. Bacevičiaus Capriccio Meditation ir dvi groteskos. Koncerto pradžioje paskaitė V. Bacevičiaus biografiją. Baigiant koncertą, padarė pasikalbėjimą ir paprašė, kad išaiškintų radijo klausytojam, kas tai yra kosminė muzika. Kompozitorius improvizavo kokios 15 minučių paskaitą ir pasisakė, kad parašys knygą šia tema.

J. Duoba ir Eglė Jauniškytė susituokė gegužės 31 d. 3 v. popiet.

Prel. Jonas Balkūnas sakys pamokslą birželio 1 Toronte laisvės statulos šventinimo iškilmėse.

Lietuviško kryžiaus komitetas ruošia vakarienių piliečių klubo salėje birželio 14. Flushinge prie kryžiaus padės vainiki birželio 15. Queens apskrities pirmininkas išleis proklamaciją baltosio birželio progai. Maspeth lietuvių bažnyčioje visos nakties budėjimas vyks birželio 13-14. Melsis už išvežtuosius Sibiran ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Kun. Andrius Senkus atostogauišiomis dienomis mūsų apylinkėje. Grįš į Lake Worth, Fla., kur vasaros mėnesiais pavaduos vietos kunigus.

Spalvotoje TV — vėl nauji pagerinimai. Pirkitės geriausią — Zenith. Pataisymai Jūsų bute fabriko mechanikų. Pasirinkti galite 666 — 5th Ave. Sąžiningai ir pigiau pirksite per: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. 516 757-0055.

Graži ir vertinga dovana. Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, su kalendorium, incabloc laikrodžiai, naujausias gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir informacijų rašyti: S. V. Staras — Importer, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604.

lietuvių institucija, vedama ir administruojama pagal visuomenės patvirtintus statusus. Jis nori tarnauti visiems savo tautiečiams ir iš visų laukia patarimų, pastabų ir aukos.

Laisvės Žiburio klubo valdyba yra pasiryžusi šiais Lietuvos švietimo ir šeimoms metais įvesti Laisvės Žiburį į kiekvieno lietuvių namus kaip neatskiriamą šeimos draugą. Nuoširdžiai tikime, kad jau nuo šiandien atversit savo namų duris lietuviškam žodžiui bei lietuviškos muzikos garsams — tapsit Laisvės Žiburio tikraisiais šeimos nariais.

Metinis nario mokestis 10 dol. Čekį rašyti Lithuanian Radio Club ir siųsti šiuo adresu: L. R. Laisvės Žiburys, Klubo Valdyba, 62-15 69th Place, Middle Village, N. Y. 11379.

Klubo Valdyba

Lietuvių Fondo vajuos komitetas, įsišūbavęs rinkti pinigų Fondui, gegužės 17 Waldorf Astoria viešbutyje surengė pavasario balių. Keistas tai buvo balius, ir pirmas New Yorke, nes pirmą kartą padarytos pinigų rinkimo "lenktynės".

Komitetas laiškais ir asmeniškai kreipėsi į daugelį, prašydamas įsijungti į Lietuvių Fondą. Tokiu būdu buvo surinkta per 11,000 dol. Gi banketo metu šita suma buvo pakelta iki 30,000 dol.

★

Vakaras prasidėjo 7:30 v. kokteiliais Waldorf Astorijos trečiojo aukšto vienoje salėje. Žmonės rinkosi, šnekučiuojosi iki 8:30 v. Tada atidarė duris ir visus sulėjo į Jade Room, kur vyko banketas. Stalų buvo 16, taigi svečių buvo apie 160.

Salė buvo papuošta pagal komiteto ponų nurodymus, — stalai uždengti raudonai, dekoruoti gėlėmis ir degančiomis žvakėmis.

Invokaciją sukalbėjo prel. J. Balkūnas, o šeimininkas, komiteto pirmininkas — dr. J. Kazickas — kvietė visus vaišintis.

Vakarienių metu grojo Joe Thomas orkestras. Grojo lietuviškas melodijas, kartais įterpdavo ir kokį šoki. Publika taip ir paliko stalus ir ėmė šokti.

Dr. A. Razmos kalba
Atnešus į stalą kavą, buvo pakviestas Lietuvių Fondo pirmininkas dr. Antanas Razma, atvykęs specialiai šiam vakarui iš Chicago.

Savo kalboje išryškino pagrindines idėjas, kodėl reikia tokio fondo ir kokius jis nuveikia darbus.

Į sceną kopia dainininkai
Po dr. A. Razmos kalbos, visiem paragavus kavos, pradėta meninė šio vakaro programa, kurią pravedė Paulius Jurkus.

Pirmiausia į estradą užkopė New Yorke gyvenęs, o tačiau mum dar mažai pažįstamas solistas Stasys Citvaras, turįs gražų boso balsą. Jis visada kuklus, mielas, paprastas, gražiai laikosi scenoje ir dar gražiau dainuoja.

Jis padainavo: Jau žirgelis pabalnotas — Dambrausko, Klajūnas — Schuberto, Vakarinė žvaigždė — Wagnerio, Simon Boccanegra — Verdi. Publikai

Highland Park sekcijoje parduodamas mūrinis 6 šeimų namas. Kiekvienas butas iš 4 gražių kambarių. Namas turi centrinį šildymą. Parduodamas už prieinamą kainą dėl senumo. Kreiptis: Mr. P. Tumenas, 262 Cleveland St., Brooklyn, N.Y. 11208.

Richmond Hill išnuomojami du šviesūs kambariai viengungiu vyru. Atskiras įėjimas. Galima naudotis virtuve. Po 7 val. vak. skambinti 441-9212.

plojant ir nepaleidžiant, padainavo Moussorgsky "Blusą", kuri bene geriausiai nuskambėjo.

Tada į estradą pakilo viešnia iš Philadelphijos — Violeta Bendžiūtė. Ji turi gražią išvaizdą, moka laikytis scenoje, turi gražų balsą. Ši jaunoji solistė išleido plokštelę "Toks mūsų likimas" — plokštelė praėjusi su pasisekimu, parengta ir išleista skoningai, tikrai prasikišanti pro visas lengvos muzikos plokšteles. Iš tos plokštelės ji ir ši vakarą išpušingai padainavo keturias dainas ir bisui "Ar prisimeni". Ši pastaroji romansinio pobūdžio daina bene geriausiai nuskambėjo.

Dainininkė naudojo mikrofonu, kuris gražiai perdavė tyliąsias vietas, bet kur buvo forte, mikrofonas jau pasidarydavo "perkrautas". Dainininkė subtiliai pereina iš audringų stiprių vietų į sielvingus tylius pasaužus. Reikia pasidžiaugti dainininkės žodžiu — ji sugebėjo visus žodžius "atiduoti" publikai, aiškiai juos išgirdi, išlyginti.

Abiem dainininkam akomponavo pianistas Aleksas Mrozinskas.

Kaip padaromi tūkstančiai
Beliko programoje tik komiteto pirmininko — dr. J. Kazicko žodis. Ir jis tarė jį, padėkodamas visiem už aukas, besidžiaugdamas. Kalbėjo bičiuliškai, pagaudamas visus savo nuoširdumu. Pasidžiaugė, kad surinkta per 11,000, ir taip privedė, kad štai dar esą žmonių.

Parengimam New Yorke

Gegužės 24, šeštadienį — Aldonos Kepalaitės piano koncertas Town Hall salėje, 5 val. 30 min.

Gegužės 24, šeštadienį — "Laisvės Žiburio" radijo klubas rengia koncertą Maspetho parapijos salėje, 64-14 56th Rd., Maspeth, N.Y.

Gegužės 25, sekmadienį — Kun. Antano Saulaitis, S.J., primicija Viešpaties Atsimainymo parapijos lietuvių bažnyčioje Maspeth, N.Y., 1 val. popiet. Arbatėlė parapijos salėje po mišių.

Gegužės 25, sekmadienį — Aušros Vartų parapijos metinė vakarinė parapijos salėje, 32 Dominic St., Manhattan, N. Y., tuoj po 11 val. mišių.

Gegužės 30-31, penktadienį ir šeštadienį — Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas Roosevelt viešbutyje, Madison Ave. ir 43rd Street kampas, New York. Šeštadienį, 8 val. vak. tame pačiame viešbutyje — banketas.

Birželio 7, šeštadienį — Maironio lituanistinės mokyklos abiturientų išleistuvės Viešpaties Atsimainymo liet. parapijos salėje, Maspeth, N.Y.

Birželio 14, šeštadienį — Birželio trėminių minėjimas prie lietuviško kryžiaus Flushing parke. Vakare koncertas, vakarieniė, šokiai ir paroda Maspeth lietuvių piliečių Klube, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N. Y. Rengia Liet. Kryžiaus Išlaiskymo komitetas.

Numatoma parengimus pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivanui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

kurie neturėjo progos Fondui paaukoti.

Ir tikrai — žmonės išjudėjo. Pirmieji sujudo jaunimas, kurio buvo gražus būrys. Tuoj sudėjo nuo savo stalo — 100 dol. Taip prasidėjo lyg savotiškos lenktynės. Atsirado ir nuo kitų stalų žmonių, kurie pakėlė ranką su čeki. Sudėjo ir kiti staliai. Jaunieji vėl neatsilikio, taip besivaržydamai pakėlė iki 60 0 dol. nuo savo stalo.

Dr. J. Kazickas sako, kad būtų visai patogu surinkti 20,000. Ir tie pinigai atėjo patys. Vien prisiminė savo vaikus, anūkus, sūnus, dukras, kiti patys padidino, padvigubino įnašus.

Kai buvo pasiekta 20,000, kaip gi sustosi, nepasiekęs 25,000. Juk tai toks gražus skaičius! Ir kai jau priartėjo visai prie 25,000 sumos, bene dr. K. Valiūnas su dr. A. Razma dviuose paspaudė ir užkėlė virš 25 tūkstančių. Tada, žinoma, kelias tik iki 30,000!

Buvo ir tas kelias nueitas. Paskutinis, kuris uždėjo "kepuraitę", buvo — dr. V. Paproccas.

Po tokio pasisekimo plojimo negailėta. Dr. Kazickas pristatė vajuos komitetą ir visiem po nariam įteikė Fondo išleistą nepriklausomybės medalį.

Tada jau grojo muzika. Buvo numatyta baigti pirmą valandą, bet viskas buvo pratęsta iki 2 val. Reikia pasidžiaugti ir Joe Thomu, kuris, suprasdamas reikalą, neėmė jokio honoraro, ir visas jo orkestras grojo už pačią žemiausią kainą.

Žmonės buvo gražiai pasipuošę ir nuotaikingi. Ir visi nusprendė — tegu tai būna tradicija, tegu Lietuvių Fondas vėl surengia vakarą labdaros tikslam. (p.j.)

Pirmoji šių metų ekskursija organizuojama pas T. Pranciškonus Kennebunkport, Maine, Vainikų dienos savaitgalyje — gegužės 30, 31 ir birželio 1

Ekskursijoje gali dalyvauti iš New Yorko, Elizabeth, Newark, Linden, Kearny bei New Haven. Susibūrus keletui asmenų, autobusus sustos gegužės 30 d. 11 val. ryto prie lietuvių bažnyčių Elizabeth ir Kearny, N.J.; Brooklyne prie pranciškonų vienuolyno, 680 Bushwick Ave., 12 val. dienos.

Kelonė, nakvynės viešbuty ir 4 kartus valgis — asmeniui 38 dol. Bus aplankomos šventovės La Salette, Ipswich, Mass., nauja koplyčia Kennebunkport, Maine, dalyvaujama šv. Antano gimnazijos mokslo metų pabaigos programoje — išleistuvėse. Vykstama su patogiu ir modernišku autobusu. Grįžtama birželio 1 d. vakarą.

Rezervacijom kreiptis į Tėvą Petrą Baniūną, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221 — telef. (212) GL 2-2923, vakarais GL 5-7068; M. Shalins — VI 7-4499; J. Ulrich — 478-7642.

BOSTONO ŽINIOS

L. B. Kultūros klubo gegužės mėn. susirinkimo Jurgis Blekaitis kalbės apie Balio Sruogos kūrybą. Susirinkimas įvyks gegužės 24 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpoje, 287 Commonwealth Ave., Bostone.

Vaikų pirmoji komunija buvo gegužės 18. Mišias aukojo klebonas kun. Antanas Baltrušinas. Vaikus pirmajai komunijai paruošė Nukryžiuotojo Jėzaus seselės.

Stepono Dariaus postas su vėliavom gegužės 18 dalyvavo 10-tos valandos mišiose, kurios buvo aukojamos už žuvusius veteranus. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė parapijos vikaras kun. Juozas Svirskas.

Gegužės mėn. procesija buvo gegužės 18 po pietų. Dalyvavo parapijos mokiniai, vadovaujami seselių, mišių patarnautojai. Buvo apvainikuota Marijos statulė. Aukštesniosios mokyklos mergaitės padėjo gėlių puokštę prie Marijos altoriaus. Sugiedota Marija Marija. Rožančių kalbėjo ir vaikam pritaikytą pamokslą pasakė kun. Albinas Janiūnas.

Kun. Robertas Wolungevičius į kunigus išventintas gegužės 21 šv. Kryžiaus katedroje Bostone. Jis yra sūnus Jono ir Eleonoros Wolungevičių, kurie gyvena 22 Everett St. Dorchesteryje. Jie dar turi du sūnus ir vieną dukrą. Jaunuolis baigė šv. Jono seminariją Bostone. Primicijas laikys gegužės 25 d. 11:30 v. šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Mišių metų giedos parapijos choras, kuriam vadovauja Jeronimas Kačinskas.

Kun. Antanas Saulaitis, S.J., į kunigus išventintas gegužės 17 Waterburyje, Bostone lankysis birželio 1 d. ir 2 v. popiet šv. Petro lietuvių bažnyčioje laikys giedotas mišias savo draugam ir pažistamiem.

Kun. Antanas Jurgelaitis, O. P., domininkonas, prieš 25 metus laikė savo primicijas šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Jis daug metų profesoriavo ir dabar tebeprofesoriuoja tėvų dominikonų veda-moje kolegijoje Providence, R. I. Tėv. Jurgelaitis grįžta į Bostoną atlaikyti savo sidabri- nio jubiliejaus padėkos mišių birželio 8, sekmadienį, 11:30 v. lietuvių šv. Petro bažnyčioje. Jis dar turi gyvą motiną, kuri gyvena 884 East Broadway, vieną išteklėjų seserį ir dvi seseris vienuoles. Seselė Paulina — mokytoja ir seselė Baptista — mokytoja ir slaugė. Abi priklauso Nukryžiuotojo Jėzaus seserų kongregacijai.

Minėjime dalyvavo pranciškonų gimnazijos mokiniai. Moki- nių choras, diriguojant J. Gaideliui, padainavo Dunda žemė- je grausčiai, Pasėjau dobilą. Vėliavos iškeltos plakas, Dainuojanti jaunystė, Čiu — dra- dra-la-la ir Lik sveika mergu- žėle. Mokiniai suvaidino jų pa- čių parašytą ir režisuotą dvi- jų veiksmy vaidinimėlį "Parti- zano kerštas". Tai vaidelis iš Lietuvos partizanų gyvenimo ir veiklos. Gimnazijos šokėjai, kuriem vadovauja bostoniški inž. Bruzgis, pašoko keletą tautinių šokių.

Kompozitoriui Julijui Gaideliui, kuriam šiomis dienomis su-ėjo 60 metų, buvo įteikta knyga "Nepriklausomai Lietuvai". Visas minėjimas praėjo gražiai. Žmonių buvo daug. Po programa buvo vaišės ir šokiai.

Darbininkas kitą savaitę dėl Vainikų šventės išeis tik vieną kartą — trečiądienį.